

Sjóvá-Almennar tryggingar hf.

Ársreikningur samstæðunnar árið 2017

Efnisyfirlit

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	3
Áritun óháðs endurskoðanda	6
Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu	9
Efnahagsreikningur	10
Eiginfjárfirlit	11
Sjóðstreymisyfirlit	12
Skýringar	13
Ársfjórðungayfirlit	44
English summary	45

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Ársreikningur samstæðu Sjóvá-Almennra trygginga hf. („félagið“ eða „Sjóvá“) fyrir árið 2017 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Aðalstarfsemi félagsins felst í váttryggingarekstri og fjárfestingum. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma ársreikning félagsins og dótturfélaga þess, Sjóvá-Almennra líftrygginga hf., Keira 1 ehf. og Sjóvá Forvarnahússins ehf., sem vísað er til í heild sinni sem „samstæðunnar“.

Rekstur og fjárhagsleg staða 2017

Samkvæmt rekstrarreikningi og yfirliti um heildarafkomu nam hagnaður ársins 1.746 millj. kr. (2016: 2.690) Eignir samstæðunnar samkvæmt efnahagsreikningi námu 43.365 millj. kr. (2016: 43.303), skuldir 28.159 millj. kr. (2016: 25.849) og eigið fé 15.206 millj. kr. (2016: 17.454) Eiginfjárlutfall samstæðunnar var 35,1% í árslok (2016: 40,3%), gjaldþolshlutfall (SCR) nam 1,64 í árslok (2016: 1,91) fyrir arðgreiðslu en 1,48 (2016: 1,61) eftir áætlaða arðgreiðslu. Meðalfjöldi ársverka voru 178 (2016: 178).

Á árinu 2017 hélt váttryggingareksturinn áfram að styrkjast og var samsett hlutfall 99,4% samanborið við 100,9% árið áður. Eigin iðgjöld jukust umfram eigin tjón og aðgerðir sem farið var í til að lækka rekstrarkostnað skiluðu sér á árinu en kostnaðarhlutfallið lækkaði um 0,7% á árinu.

Stjórn félagsins leggur til að á árinu 2018 verði arður 1,05 kr. á hlut eða um 1,5 ma. kr. greiddur til hluthafa. Að öðru leyti er vísað í eiginfjárfirlit ársreikningsins um ráðstöfun hagnaðar ársins.

Hlutfé og samþykktir

Skráð hlutfé félagsins nam í árslok 1.490 millj. kr. Hlutfé félagsins er í einum flokki sem skráður er á Nasdaq Iceland. Allir hlutir njóta sömu réttinda.

Stjórn félagsins er skipuð fimm mönnum og tveimur varamönnum. Aðalfundur félagsins kys stjórn og skal kjörtímabil hennar vera til næsta aðalfundar.

Stjórnarkjör skal fara fram sem hlutfallskosning milli einstaklinga. Fyrstu fjögur stjórnarsætin skulu skipa þeir tveir karlar og þær tvær konur sem fá flest atkvæði við kjörið. Sá einstaklingur, karl eða kona, sem næst kemur á eftir fyrrgreindum fjórum stjórnarmönnum að atkvæðamagni, skal teljast réttkjörinn sem fimmti stjórnarmaðurinn. Skulu varastjórnarsætin skipa sá karl og sú kona sem fá flest atkvæði við kjörið. Félagið uppfyllir kröfur um kynjahlutfall í stjórn en hana skipa tvær konur og þrjú karlar.

Samþykki hluthafafundar þarf til hækunar hlutfjár og þarf til sama magn atkvæða og til breytinga á samþykktum. Verði hlutfé félagsins hækkað skulu hluthafar hafa forgangsrétt að öllum nýjum hlutum í hlutfalli við skrásetta hlutfjáreign sína eins og kveðið er á um í lögum á hverjum tíma. Hluthafafundur einn getur ákveðið lækkingu hlutfjár og þarf til þess sama magn atkvæða og til breytinga á samþykktum félagsins.

Á aðalfundi félagsins 17.mars sl. var samþykkt heimild til stjórnar til kaupa eigin bréfa með framkvæmd endurkaupaáætlunar. Stjórn félagsins tók á grundvelli fyrrgreindrar heimildar ákvörðun um kaup á eigin hlutum. Endurkaupin máttu að hámarki nema 141 millj. hlutum. Félagið keypti eigin bréf á tímabilinu fyrir 1.400 millj.kr. eða að nafnverði 81 millj.kr.

Á aðalfundinum var einnig samþykkt að lækka hlutfé félagsins um 72 millj.hluti að nafnverði til jöfnunar eigin hluta á grundvelli ákvæða laga nr. 2/1995 um hlutfélög. Hlutfé félagsins lækkaði þar með úr 1.562 millj. kr. í 1.490 millj. kr. Keypt eigin bréf eftir hlutfjár-lækkinguna eru 65 millj. að nafnverði. Hlutfé í efnahagsreikningi er því 1.425 millj. kr. Tilkynning var send til Kauphallar þann 2. nóvember síðastliðinn þar sem fram kom að að stjórn Sjóvá-Almennra trygginga hf. hafi tekið ákvörðun um breytingu á yfirstandandi endurkaupaáætlun, í þá veru að kaupum á eigin hlutum samkvæmt áætluninni yrði hætt. Gildistíma endurkaupaáætlunarinnar var því breytt þannig að henni lauk í lok dags 2. nóvember 2017 og er gildistími hennar því liðinn.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra frh.:

Í árslok 2017 voru hluthafar 1.077 en þeir voru 1.236 í ársbyrjun og fækkaði því um 159 á árinu. Tíu stærstu hluthafar í árslok og hlutfallsleg eign þeirra er eftirfarandi:

	Eignar- hluti
SVN eignafélag ehf.	13,02%
Gildi - lífeyrissjóður	9,85%
Frjálsi lífeyrissjóðurinn	9,03%
Snæból ehf.	8,79%
Lífeyrissjóður starfsmanna ríkissins A-deild	5,72%
Lífeyrissjóður verslunarmanna	4,83%
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.	4,39%
Stefnir - ÍS 15	4,04%
Birta lífeyrissjóður	3,78%
CF Milton UK Multi Cap Income	3,34%

Stjórnarhættir

Stjórn Sjóvá hefur sett sér starfsreglur og er þar leitast við að fylgja „Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja“ útgefnunum af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Félagið fylgir leiðbeiningum í meginatriðum en þó hefur stjórn ekki talið þörf á að skipa tilnefningarnefnd þar sem stærð og umfang starfsemi félagsins gefur ekki tilefni til þess. Félagið uppfyllir heldur ekki kröfur þess efnis að hluthafar geti tekið þátt í hluthafafundum rafrænt að hluta til eða öllu leyti þar sem samsetning hluthafahópsins og stærð og umfang starfsemi félagsins gefur ekki tilefni til þess. Helstu þættir í árangursmati stjórnar eru tíundaðir í stjórnarháttayfirlýsingu. Í samræmi við ofangreindar leiðbeiningar um góða stjórnarhætti og lög um ársreikninga hefur stjórn félagsins útbúið stjórnarháttayfirlýsingu sem birt er á heimasíðu félagsins.

Annað

Í endurtryggingasamningnum eigna-, bifreiða-, hópslysa-, líf- og heilsutrygginga auk hluta af ábyrgðartryggingum er ákvæði um að báðir aðilar geti sagt samningnum upp ef veruleg breyting verður á eignarhaldi eða yfirráðum mótaðilans.

Ófjárhagslegar upplýsingar

Sjóvá er hlutafélag sem stofnað var 20. júní 2009. Sjóvá samstæðan starfar á váttryggingamarkaði og er alhliða váttryggingafélag með starfsemi á Íslandi á sviði skaða- og líftrygginga.

Starfsemi Sjóvá er fjölbreytt og þjónustan yfirgripsmikil en félagið býður tryggingavernd á öllum sviðum til fleiri en um 7.000 lögaðila og yfir 67.000 einstaklinga hér á landi.

Sjóvá hefur verið skráð félag á aðalmarkaði Nasdaq Iceland síðan 11. apríl 2014.

Umhverfismál:

Sjóvá undirritaði í lok árs 2015 yfirlýsingu Festu, miðstöðvar um samfélagsábyrgð fyrirtækja og Reykjavíkurborgar um markmið í loftslagsmálum. Með undirritun yfirlýsingarinnar skuldbatt Sjóvá sig til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og minnka myndun úrgangs, mæla árangurinn og gefa reglulega út upplýsingar um mælingar og stöðu markmiðanna.

Sjóvá hefur gert samning við Kolvið um kolefnisbindingu til þess að jafna útblástur vegna eigin aksturs og flugferða starfsfólks með það að markmiði að lágmarka kolefnisfótspor rekstrarins.

Félags- og starfsmannamál:

Í árslok 2017 störfuðu 181 starfsmaður hjá Sjóvá í 174 stöðugildum. Sjóvá hefur á að skipa 26 útibúum og þjónustuskrifstofum víðs vegar um landið að höfuðstöðvum meðtöldum.

Félagið hefur sett sér mannréttindastefnu sem lýsir áherslum Sjóvá í mannréttindamálum og er ætlað að tryggja að Sjóvá uppfylli allar kröfur laga og reglna um mannréttindamál.

Sjóvá skilgreinir á ári hverju aðgerðir byggðar á jafnréttisstefnu félagsins með það að markmiði að stuðla að jafnri stöðu karla og kvenna. Þessar aðgerðir ná jafnt til launaákvæðana, ráðninga, stöðuveitinga og annarra tækfæra innan félagsins. Stefna Sjóvá er að greiða samkeppnishæf laun og með reglulegu eftirliti með launaþróun er þess gætt að sömu laun séu greidd fyrir sambærilega vinnu, menntun og reynslu.

Sjóvá hefur fengið jafnlaunakerfi sitt vottað samkvæmt kröfum Staðlaráðs Íslands og hefur hlotið jafnlaunamerki Velferðaráðuneytisins. Óútskýrður launamunur kynjanna hefur verið um og undir 1% sem er með því allra lægsta sem sést hjá íslenskum fyrirtækjum.

Ein af grundvallarforsendum góðrar þjónustu er ánæggt starfsfólk. Í árlegri könnun á árinu 2017 mældist starfsánægja hærri en nokkru sinni fyrr og með því hæsta sem mælist hjá íslenskum fyrirtækjum samkvæmt gagnagrunni Capacent.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra frh.:

Mannréttindamál:

Sjóvá hefur sett sér stefnu um samfélagslega ábyrgð og stefnu um mannréttindi. Stefnan um samfélagslega ábyrgð er svohljóðandi:

Sjóvá telur mikilvægt að starfa í sátt við samfélagið og umhverfið. Með því að haga starfseminni á samfélagslega ábyrgan hátt stuðlum við að arðsemi og vexti til framtíðar til hagsbóta fyrir samfélagið, viðskiptavini, hluthafa og starfsmenn. Sjóvá styður og hefur í heiðri grundvallarmannréttindi eins og þeim er lýst í alþjóðasamningum, vinnur markvisst að jafnrétti og jöfnum tækifærum innan félagsins meðal annars með virkri mannréttindastefnu og jafnlaunavottun. Sjóvá leggur sitt af mörkum til að stuðla að sjálfbærni og vernd umhverfisins með því að draga úr umhverfisáhrifum eigin starfsemi með markvissum aðgerðum og ábyrgri og meðvitaðri nýtingu auðlinda. Leitast er við að tryggja að spilling, glæpsamleg starfsemi og peningaþvætti eigi sér ekki stað innan félagsins eða í viðskiptum við það. Vegvísar Sjóvá byggja undir áreiðanleika og gagnsæi starfseinnar. Auk þeirra er starfsfólki uppálagt að fylgja siðareglum félagsins sem eru grunnviðmið fyrir góða viðskiptahætti og siðferði í viðskiptum.

Siðareglur:

Sjóvá hefur sett sér siðareglur sem eru grunnviðmið starfsfólks Sjóvár fyrir góða viðskiptahætti og siðferði í viðskiptum. Þær eru viðbót við opinbert regluverk og leiðbeinandi á þeim sviðum sem lög og reglur ná ekki til. Í reglunum eru tíunduð viðmið um góða viðskiptahætti og upplýsingaöryggi, varðveislu upplýsinga um viðskiptavini og nýtingu þeirra upplýsinga og annarra sem starfsfólk hefur aðgang að starfa sinna vegna, s.s. innherjaupplýsingum. Sjóvá hefur sett reglur um fjárfestingar, reglur um hverjir teljist til innherja og fruminnherja og reglur um viðskipti innherja og meðferð innherjaupplýsinga, reglur um lánveitingar, og reglur um verðbréfavíðskipti félagsins, stjórnar og starfsmanna.

Frekari upplýsingar um þessi mál er að finna í ársskýrslu félagsins.

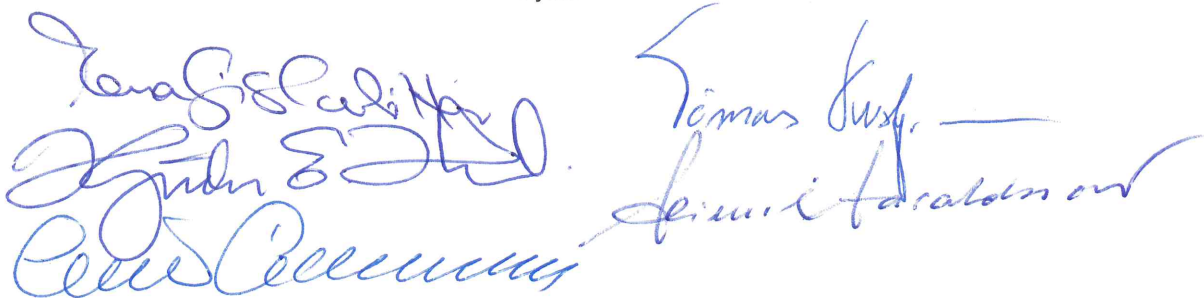
Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju er það álit okkar að samstæðuársreikningur Sjóvá-Almennra trygginga hf. gefi glögga mynd af rekstrarafkomu samstæðunnar á árinu 2017, eignum, skuldum og fjárhagsstöðu hennar þann 31. desember 2017. Jafnframt er það álit okkar að samstæðureikningurinn og skýrsla stjórnar og forstjóra geymi glögggt yfirlit um þróun og árangur í rekstri samstæðunnar, stöðu hennar í árslok og lýsi helstu áhættuþáttum sem samstæðan býr við. Frekari upplýsingar sem tengjast áhættustýringu má finna í skýringum 26 - 33 í ársreikningnum.

Stjórn og forstjóri Sjóvár hafa í dag farið yfir samstæðuársreikning félagsins fyrir árið 2017 og staðfesta hann með undirritun sinni. Stjórn og forstjóri leggja til við aðalfund félagsins að samþykkja ársreikninginn.

Reykjavík, 15. febrúar 2018

Stjórn:

Forstjóri:

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Sjóvá-Almennra trygginga hf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Sjóvá-Almennra trygginga hf. fyrir árið 2017. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um breytingu á eigin fé, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu félagsins á árinu 2017, efnahag þess 31. desember 2017 og breytingu á handbæru fé á árinu 2017, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur í lögum um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér að neðan. Við erum óháð Sjóvá Almennum tryggingum hf. í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Megináherslur við endurskoðunina

Megináherslur við endurskoðunina eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á samstæðuársreikningi félagsins árið 2017. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á samstæðuársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á hann. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Megináherslur við endurskoðun	Hvernig við endurskoðum megináherslur
Tjónaskuld	
<p>Tjónaskuld er verulegur liður í efnahagsreikningi félagsins og nemur 15.953,9 millj.kr. í árslok 2017 eða 36,8%.</p> <p>Framsetning á tjónaskuld byggir á tryggingafræðilegum útreikningum þar sem beitt er flóknum tölfræðilegum aðferðum auk mats á atburðum í framtíðinni. Breytingar á aðferðum og forsendum geta leitt til verulegra áhrifa á fjárhæð tjónaskuldar. Vegna þessa teljum við liðinn vera megináherslu við endurskoðunina.</p> <p>Vísam í skýringar 23 og 38 um tjónaskuld og mikilvægar reikningsskilaaðferðir.</p>	<p>Við skoðuðum reglur, ferla og eftirlitsaðgerðir í kringum tjónaskuldina. Við prófuðum virkni tölvukerfa og innra eftirlits tengdum útreikningi hennar og beittum greiningaraðgerðum á tilkynnt tjón ársins.</p> <p>Valið var úrtak opinna tjóna í árslok og mat lagt á hvort nægjanlega hafi verið áætlað í skuldbindingu fyrir viðkomandi tjón.</p> <p>Við höfum yfirfarið tölfræðilíkon sem notuð eru við mat á framsetningu tjónaskuldarinnar og prófuðum matskennda þætti og forsendur með áherslu á samanburð og mögulegar breytingar.</p>
Fjárfestingar	
<p>Fjárfestingar eru verulegur liður í efnahagsreikningi félagsins og nema 36.203,9 millj.kr. í árslok eða 83,6 %. Mat á virði þeirra er að hluta til háð mati stjórnenda. Vegna þessa teljum við þetta vera megináherslu við endurskoðunina.</p> <p>Vísam í skýringar 17-18 og 38 um fjárfestingar og mikilvægar reikningsskilaaðferðir.</p>	<p>Við skoðuðum reglur, ferla og eftirlitsaðgerðir í kringum fjáreignir. Við völdum úrtak úr fjáreignum og staðfestum að skráð gangvirði þeirra væri rétt og eignin í eigu félagsins. Einnig völdum við úrtak úr óskráðum fjáreignum og fórum yfir mat stjórnenda á virði þeirra og staðfestum að eignir væri í eigu félagsins. Að auki fórum við yfir hvort meðhöndlun fjáreigna væri í samræmi við ákvæði IFRS.</p>

Áritun óháðs endurskoðanda frh.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og forstjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar samanstanda af skýrslu stjórnar og óendurskoðuðum viðauka við skýringu 23 um þróun tjónaskuldar.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki til annarra upplýsinga og ályktum við hvorki né staðfestum þær ef frá er talin sú staðfesting um skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir samstæðuársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur í lögum um ársreikninga lög um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra anmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins eru stjórn og forstjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Sjóvá-Álmennra trygginga hf. Ef við á, skulu stjórn og forstjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, nema stjórn og forstjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra anmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanlega vissa er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu samstæðuársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Metum hvort reikningsskilaáðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.

Áritun óháðs endurskoðanda frh.

• Metum í heild sinni hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við samstæðuársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.

• Öflun fullnægjandi endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á álitum okkar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það megináherslur í endurskoðuninni. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í undantekningartilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar upplýsinganna eru taldar vega þyngra en almannahagsmunir.

Reykjavík, 15. febrúar 2018.

Deloitte ehf

Páll Grétar Steingrímsson
Endurskoðandi

Guðmundur Ingólfsson
Endurskoðandi

Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu ársins 2017

	Skýr.	2017	2016
Iðgjöld ársins		16.383.473	15.399.150
Hluti endurtryggjenda í iðgjöldum ársins		(844.507)	(910.992)
Eigin iðgjöld	6	<u>15.538.966</u>	<u>14.488.158</u>
Fjármunatekjur		589.021	617.037
Gangvirðisbreytingar fjáreigna		1.674.967	2.817.416
Fjárfestingatekjur	7	<u>2.263.988</u>	<u>3.434.453</u>
Umboðslaun		72.976	149.395
Aðrar tekjur		<u>72.976</u>	<u>149.395</u>
Heildartekjur		<u>17.875.930</u>	<u>18.072.006</u>
Tjón ársins		(12.160.392)	(11.259.369)
Hluti endurtryggjenda í tjónum ársins		258.909	(2.012)
Eigin tjón	8	<u>(11.901.483)</u>	<u>(11.261.381)</u>
Rekstrarkostnaður	9	<u>(3.888.979)</u>	<u>(3.745.274)</u>
Heildargjöld		<u>(15.790.462)</u>	<u>(15.006.655)</u>
Hagnaður fyrir tekjuskatt		2.085.468	3.065.351
Tekjuskattur	12	<u>(339.487)</u>	<u>(375.085)</u>
Hagnaður og heildarhagnaður ársins		<u>1.745.982</u>	<u>2.690.266</u>
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut	13	<u>1,19</u>	<u>1,75</u>

Skýringar á blaðsíðum 13 til 42 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Efnahagsreikningur 31. desember 2017

	Skýr.	2017	2016
Eignir			
Rekstrarfjármunir	14	522.154	598.516
Viðskiptavild	15	243.578	243.578
Óefnislegar eignir	16	18.172	44.684
Skatteign	24	18.047	13.023
Verðbréf	17-18	32.006.416	32.952.591
Fjárfestingar með fjárfestingaáhættu líftryggingataka	17-18	4.029.728	3.251.321
Endurtryggingaeignir	19	792.033	797.914
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	20	4.783.993	4.338.954
Handbært fé		950.835	1.062.663
Eignir samtals		43.364.955	43.303.244
 Eigið fé			
Hlutfé	21	1.424.817	1.505.401
Yfirverðsreikningur hlutfjár	21	7.538.456	8.857.643
Bundið eigið fé	21	1.283.508	995.328
Óráðstafað eigið fé		4.959.582	6.095.568
Eigið fé samtals		15.206.363	17.453.940
 Skuldir			
Vátryggingaskuld	23	22.469.447	20.887.679
Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka		4.029.728	3.251.321
Skattur til greiðslu		346.843	366.377
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	25	1.312.573	1.343.927
Skuldir samtals		28.158.592	25.849.304
Eigið fé og skuldir samtals		43.364.955	43.303.244

Skýringar á blaðsíðum 13 til 42 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Eiginfjáryfirlit árið 2017

	Skýr.	Hlutfé	Yfirverðs- reikningur hlutfjár	Bundið eigið fé	Óráðstafað eigið fé	Eigið fé samtals
Eigið fé 1.1.2017	21	1.505.401	8.857.643	995.328	6.095.568	17.453.940
Arður 1,75 kr. á hlut		0	0	0	(2.593.788)	(2.593.788)
Kaup á eigin bréfum	(80.584)	(1.319.187)	0	0	(1.399.771)
Hagnaður og heildarhagnaður ársins		0	0	0	1.745.982	1.745.982
Bundið eigið fé v. verðbréfa		0	0	225.775	(225.775)	0
Bundið eigið fé v. dótturfélaga		0	0	62.405	(62.405)	0
Eigið fé 31.12.2017		<u>1.424.817</u>	<u>7.538.456</u>	<u>1.283.508</u>	<u>4.959.582</u>	<u>15.206.363</u>
Eigið fé 1.1.2016	21	1.562.437	9.546.584	0	5.182.198	16.291.219
Arður 0,42 kr. á hlut		0	0	0	(657.029)	(657.029)
Kaup á eigin bréfum	(57.036)	(688.941)	0	0	(745.977)
Leiðrétting á fjársýsluskatti v. 2015		0	0	0	(124.539)	(124.539)
Hagnaður og heildarhagnaður ársins		0	0	0	2.690.266	2.690.266
Bundið eigið fé v. verðbréfa		0	0	977.357	(977.357)	0
Bundið eigið fé v. dótturfélaga		0	0	17.971	(17.971)	0
Eigið fé 31.12.2016		<u>1.505.401</u>	<u>8.857.643</u>	<u>995.328</u>	<u>6.095.568</u>	<u>17.453.940</u>

Skýringar á blaðsíðum 13 til 42 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Sjóðstreymisýfirlit ársins 2017

	Skýr.	2017	2016
Rekstrarhreyfingar:			
Hagnaður og heildarhagnaður ársins		1.745.982	2.690.266
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á handbært fé:			
Fjármunatekjur í rekstri	(608.228)	(636.889)
Gangvirðisbreyting fjáreigna	(1.674.967)	(2.817.416)
Afskriftir rekstrarfjármuna	14	87.557	78.926
Afskriftir óefnislegra eigna	16	27.845	39.270
Sölutap rekstrarfjármuna	14	2.346	1.106
		(419.465)	(644.737)
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum:			
Verðbréf, breyting		1.810.738	(382.248)
Skatteign, breyting	(5.024)	(805)
Endurtryggingaeignir, breyting		5.881	431.030
Viðskiptakröfur, breyting	(445.039)	(260.590)
Vátryggingaskuld, breyting		1.581.768	734.769
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir, breyting		315.490	394.292
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum		3.263.815	916.448
Innborgaðar fjármunatekjur		1.399.055	1.328.217
Greiddur tekjuskattur og sérstakur fjársýsluskattur	(366.377)	(477.696)
Handbært fé frá rekstri		3.877.027	1.122.232
Fjárfestingarhreyfingar:			
Fjárfesting í óefnislegum eignum og rekstrarfjármunum	14-16 (22.634)	(78.154)
Söluverð rekstrarfjármuna	14	8.130	16.261
Fjárfestingarhreyfingar		(14.504)	(61.893)
Fjármögnunarhreyfingar:			
Greiddur arður til hluthafa	(2.593.788)	(657.029)
Kaup á eigin bréfum	(1.399.771)	(745.977)
Fjárfestingarhreyfingar		(3.993.559)	(1.403.006)
Breyting á handbæru fé	(131.036)	(342.667)
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé		19.207	19.852
Handbært fé í ársbyrjun		1.062.663	1.385.478
Handbært fé í árslok		950.834	1.062.663

Skýringar á blaðsíðum 13 til 42 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Skýringar

1. Félagið

Sjóvá-Almennar tryggingar hf. („félagið“) er hlutfélag með starfsstöðvar sínar á Íslandi og eru höfuðstöðvar þess að Kringlunni 5 í Reykjavík. Samstæðuársreikningur félagsins fyrir árið 2017 hefur að geyma ársreikning þess og dótturfélaga, sem vísað er til í heild sem „samstæðunnar“. Aðalstarfsemi félagsins felst í váttryggingarekstri og fjárfestingum.

2. Grundvöllur reikningasskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Stjórn Sjóvá-Almennra trygginga hf. staðfesti ársreikninginn þann 15. febrúar 2018.

Yfirlit um mikilvægar reikningsskilaaðferðir samstæðunnar er að finna í skýringu 38.

b. Grundvöllur matsaðferða

Ársreikningur samstæðunnar er gerður á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að verðbréf eru

c. Rekstrarhæfi

Stjórnendur hafa lagt mat á rekstrarhæfi samstæðunnar og telja hana hafa styrk til áframhaldandi starfsemi. Samstæðureikningurinn hefur því verið gerður á grundvelli áframhaldandi starfsemi. Niðurstöður athugunar á greiðsluhæfi félagsins gefa til kynna að félagið hafi yfir að ráða nægu fjármagni til að styðja við áframhaldandi rekstur.

d. Starfrækslugjaldmiðill og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er birtur í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum nema annað sé tekið fram.

3. Reikningshaldslegt mat og ákvarðanir

Gerð ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar fjárhæðir kunna að verða frábrugðnar þessu mati.

Reglulega er farið yfir mat og forsendur. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem breytingin á sér stað og þeim framtíðartímabilum sem breytingarnar hafa áhrif á.

Stjórnendur hafa gefið sér forsendur og lagt mat á eftirfarandi liði sem hafa veruleg áhrif á reikningsskil samstæðunnar:

Gangvirði fjáreigna, sjá skýringu 17

Váttryggingaskuld, sjá skýring 23

Skýringar, frh.:

3. Reikningshaldslegt mat og ákvarðanir frh.

Mat á gangvirði fjáreigna

IFRS 13 skilgreinir mat á gangvirði. Staðallinn skilgreinir gangvirði sem verð sem fengist við sölu eignar eða yrði greitt við yfirfærslu skuldar í hefðbundnum viðskiptum á matsdegi.

Samkvæmt IAS 39 *Fjármálagerningar: færsla og mat*, er fjáreignum og fjárskuldum skipt í sérstaka flokka. Flokkunin hefur áhrif á hvernig viðeigandi fjármálagerningur er metinn. Þeir flokkar sem fjáreignir og fjárskuldir samstæðunnar tilheyra og matsgrundvöllur þeirra er eftirfarandi:

- Fjáreignir tilgreindar á gangvirði eru færðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning.
- Kröfur eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði. Það er mat stjórnenda að gangvirðið sé ekki verulega frábrugðið því verði.

Stigkerfi gangvirðis

Fjáreignir eru færðar á gangvirði eftir verðmatsaðferð. Aðferðirnar eru skilgreindar á eftirfarandi hátt:

Stig 1: Skráð verð á virkum markaði fyrir samskonar eignir.

Stig 2: Verðmatsaðferðir byggja á öðrum breytum en skráðu verði á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verði) eða óbeint (afleidd af verðum). Á þessu stigi eru eignir sem verðmetnar eru með því að nota verð á virkum markaði fyrir áþekkar eignir, skráð verð fyrir líkar eignir á mörkuðum sem eru taldir minna virkir, eða verðmatsaðferðir þar sem hægt er að fylgjast með í markaðsgögnum öllum mikilvægum breytum beint eða óbeint.

Stig 3: Forsendur verðmatsaðferða eru ekki byggðar á gögnum sem unnt er að afla á markaði, heldur meðal annars á upplýsingum um afkomu viðkomandi félags, kaup og sölu eignarhluta o.fl.

Lykilþættir í óvissu á mati

a. Endanleg fjárhæð tjónabóta

Mat á endanlegri fjárhæð væntra tjónabóta samstæðunnar vegna gerðra tryggingasamninga er mikilvægasta reikningshaldslega mat samstæðunnar. Við mat á skuldbindingunni þarf að taka tillit til margra þátta sem háðir eru óvissu og hafa áhrif á endanlegar tjónagreiðslur. Meðal þessara óvissuþátta eru áætlanir um tjónafjölda, fjárhæð meðaltjóns, veðurfarsbreytingar og verðbólga.

b. Ákvörðun á gangvirði fjármálagerninga

Eins og fram hefur komið eru verðbréf samstæðunnar metin á gangvirði í efnahagsreikningi. Skráð gengi er til fyrir meirihluta þessara eigna. Aðferðin við mat á gangvirði óskráðra verðbréfa byggir á viðurkenndum aðferðum.

Mat á gangvirði er gert á ákveðnum tímapunkti, sem tekur mið af markaðsaðstæðum og upplýsingum um viðkomandi fjáreign. Um hlutlægt mat er að ræða sem er háð óvissum þáttum, svo sem vaxtaþrósentum, flökti og mati á sjóðsflæði.

c. Ákvörðun virðisrýrnunar fjáreigna

Niðurfærsluþörf fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er metin. Mat stjórnenda á virðisrýrnun byggir á upplýsingum um vænt sjóðsflæði af viðkomandi eign. Við mat á væntu sjóðsflæði, meta stjórnendur fjárhagslega stöðu mótaðila og vænt virði undirliggjandi trygginga. Breytingar á forsendum geta haft áhrif á bókfært gangvirði fjármálagerninga.

Skýringar, frh.:

4. Starfspáttayfirlit

Starfspáttayfirlit er birt eftir eðli rekstrar og byggir það á skipulagi og innri upplýsingagjöf til lykilstjórnenda samstæðunnar. Annars vegar horfa stjórnendur á skiptingu í megin starfspætti en hins vegar er horft á skiptingu eftir flokkum tryggingagreina í skaðatryggingarekstri. Rekstrarafkoma starfspáttar, eignir og skuldir taka til liða sem heyra beint undir ákveðna starfspætti og til þeirra liða sem hægt er að skipta milli starfspátta á rökrænan hátt.

Fjárfestingatekjur af váttryggingarekstri eru reiknaðar af eigin tjónaskuld viðkomandi greinar. Við útreikning er miðað við líftíma skuldarinnar og ávöxtun ríkisskuldabréfa ásamt því að tekjur af viðskiptakröfum eru færðar á váttryggingarekstur.

Rekstrarstarfspættir

Eftirfarandi þættir eru megin starfspættir í rekstri samstæðunnar:

- * **Skaðatryggingar**
- * **Líftryggingar**
- * **Fjármálastarfsemi** - innifelur auk fjármálastarfseminnar rekstur dótturfélaganna Sjóvá Forvarnahúsið ehf., Keira1 ehf. og aðra starfsemi.

Árið 2017

Rekstrarstarfspættir	Skaða- tryggingar	Líf- tryggingar	Fjármála- og önnur starfsemi	Samstæða
Iðgjöld ársins	14.648.353	1.735.120	0	16.383.473
Hluti endurtryggjenda í iðgjöldum ársins	(568.697)	(275.809)	0	(844.507)
Fjárfestingatekjur	1.001.194	60.588	1.202.205	2.263.988
Aðrar tekjur	19.681	53.295	0	72.976
Heildartekjur starfspátta	15.100.530	1.573.195	1.202.205	17.875.930
Tjón ársins	(11.523.085)	(637.307)	0	(12.160.392)
Hluti endurtryggjenda í tjónum ársins	93.784	165.125	0	258.909
Rekstrarakostnaður	(3.181.620)	(432.372)	(274.987)	(3.888.979)
Rekstrarafkoma starfspátta	489.610	668.641	927.218	2.085.468
Tekjuskattur				(339.487)
Hagnaður og heildarhagnaður ársins				1.745.982
Rekstrarfjármunir	522.154	0	0	522.154
Viðskiptavild	0	0	243.578	243.578
Óefnislegar eignir	18.172	0	0	18.172
Skatteign (skuld)	18.463	(416)	0	18.047
Verðbréf	14.470.428	4.723.639	12.812.349	32.006.416
Endurtryggingaeignir	461.790	330.243	0	792.033
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	3.767.227	689.385	327.381	4.783.993
Handbært fé	641.226	304.270	5.338	950.835
Eignir samtals	19.899.460	6.047.121	13.388.646	39.335.227
Váttryggingaskuld	21.086.885	1.382.562	0	22.469.447
Aðrar skuldir	1.422.401	4.250.269	16.474	5.689.144
Skuldir samtals	22.509.286	5.632.832	16.474	28.158.591
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	22.634	0	0	22.634

Skýringar, frh.:

4. Starfspáttayfirlit frh.

Árið 2016				
Rekstrarstarfspættir	Skaða- tryggingar	Líf- tryggingar	Fjármála- og önnur starfsemi	Samstæða
Iðgjöld ársins	13.826.473	1.572.677	0	15.399.150
Hluti endurtryggjenda í iðgjöldum ársins	(628.614)	(282.378)	0	(910.992)
Fjárfestingatekjur	758.586	18.669	2.657.198	3.434.453
Aðrar tekjur	23.834	125.561	0	149.395
Heildartekjur starfspátta	13.980.279	1.434.529	2.657.198	18.072.006
Tjón ársins	(10.679.073)	(580.296)	0	(11.259.369)
Hluti endurtryggjenda í tjónum ársins	(173.960)	171.948	0	(2.012)
Rekstrarkostnaður	(3.107.593)	(399.538)	(238.143)	(3.745.274)
Rekstrarafkoma starfspátta	19.653	626.643	2.419.055	3.065.351
Tekjuskattur				(375.085)
Hagnaður og heildarhagnaður ársins				2.690.266
Rekstrarfjármunir	598.516	0	0	598.516
Viðskiptavild	0	0	243.578	243.578
Óefnislegar eignir	44.684	0	0	44.684
Skatteign	12.184	839	0	13.023
Verðbréf	16.888.198	4.253.932	15.061.782	36.203.912
Endurtryggingaeignir	479.004	318.910	0	797.914
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	2.384.463	384.327	1.570.165	4.338.954
Handbært fé	494.601	410.965	157.097	1.062.663
Eignir samtals	20.901.650	5.368.973	17.032.622	43.303.244
Vátryggingaskuld	19.579.010	1.308.669	0	20.887.679
Aðrar skuldir	1.507.776	3.443.431	10.418	4.961.625
Skuldir samtals	21.086.786	4.752.100	10.418	25.849.304
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	78.154	0	0	78.154

Skýringar, frh.:

5. Tekjur og gjöld af skaðatryggingum

Skaðatryggingar félagsins greinast þannig:

Árið 2017

	Eigna- tryggingar	Sjó, flug & farm- tryggingar	Lögbundnar ökutækja- tryggingar	Frjálsar ökutækja- tryggingar	Ábyrgða- tryggingar	Alm. slysa og sjúkra- tryggingar	Atvinnu- slysa- tryggingar	Sjúkra- kostnaðar- tryggingar	Erlendar endur- tryggingar	Samtals
Bókfærð iðgjöld	3.379.865	634.149	6.158.051	2.797.305	1.008.532	770.057	836.910	20.453	0	15.605.321
Eigin iðgjöld	3.033.431	462.909	5.638.203	2.565.969	848.089	701.960	808.491	20.603	0	14.079.655
Eigin tjón	(1.831.186)	(357.413)	(5.198.951)	(2.125.522)	(624.982)	(551.027)	(731.400)	(9.568)	748	(11.429.301)
Rekstrarkostnaður	(732.271)	(112.900)	(1.193.193)	(612.487)	(200.601)	(157.904)	(167.457)	(4.040)	(768)	(3.181.620)
Fjármunatekjur og aðrar tekjur	94.585	24.434	520.984	27.601	146.830	63.379	142.195	866	0	1.020.875
Hagnaður (tap) af tryggingastarfsemi	564.559	17.031	(232.957)	(144.438)	169.336	56.408	51.830	7.862	(20)	489.610

Árið 2016

	Eigna- tryggingar	Sjó, flug & farm- tryggingar	Lögbundnar ökutækja- tryggingar	Frjálsar ökutækja- tryggingar	Ábyrgða- tryggingar	Alm. slysa og sjúkra- tryggingar	Atvinnu- slysa- tryggingar	Sjúkra- kostnaðar- tryggingar	Erlendar endur- tryggingar	Samtals
Bókfærð iðgjöld	3.340.824	627.862	5.526.473	2.549.377	947.720	684.013	748.373	20.384	0	14.445.026
Eigin iðgjöld	3.002.917	481.346	5.070.624	2.375.348	764.245	738.277	745.716	19.386	0	13.197.859
Eigin tjón	(1.869.868)	(238.559)	(4.609.267)	(1.938.940)	(906.467)	(480.310)	(809.942)	(3.864)	4.184	(10.853.033)
Rekstrarkostnaður	(731.612)	(144.996)	(1.147.138)	(531.459)	(211.202)	(174.548)	(162.525)	(4.113)	0	(3.107.593)
Fjármunatekjur og aðrar tekjur	63.624	16.407	409.804	19.972	108.258	47.378	116.459	518	0	782.420
Hagnaður (tap) af tryggingastarfsemi	465.061	114.198	(275.977)	(75.079)	(245.166)	130.797	(110.292)	11.927	4.184	19.653

Skýringar, frh.:

6. Eigin iðgjöld	2017	2016
Eigin iðgjöld greinast þannig:		
Bókfærð iðgjöld	17.403.065	16.110.648
Vildarafsláttur.....	(499.741)	(335.233)
Breyting á iðgjaldaskuld	(519.851)	(376.266)
Hluti endurtryggjenda	(851.042)	(904.876)
Breyting á hluta endurtryggjenda í iðgjaldaskuld	6.535	(6.115)
Eigin iðgjöld	<u>15.538.966</u>	<u>14.488.158</u>

7. Fjárfestingatekjur

Vaxtatekjur í rekstrarreikningi innifela vexti af fjáreignum sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði og arðgreiðslur. Gangvirðisbreytingar verðbréfa samanstanda af söluhagnaði verðbréfa, gangvirðisbreytingum og vaxtatekjum. Gengismunur samanstendur af gengisbreytingum eigna í erlendum gjaldmiðlum.

Fjárfestingatekjur greinast þannig:	2017	2016
Vaxtatekjur af handbæru fé	38.236	44.532
Vaxtatekjur af viðskiptakröfum	411.449	407.114
Fenginn arður	140.637	172.802
Gengismunur	(1.302)	(7.411)
Fjármunatekjur	589.021	617.037
Gangvirðisbreyting verðbréfa	1.674.967	2.817.416
Fjárfestingatekjur	<u>2.263.988</u>	<u>3.434.453</u>

8. Eigin tjón

Eigin tjón greinast þannig:	2017	2016
Bókfærð tjón	11.119.804	10.840.688
Hluti endurtryggjenda	(293.269)	(288.525)
Breyting á tjónaskuld	1.040.588	418.681
Breyting á hluta endurtryggjenda í tjónaskuld	34.360	290.537
Eigin tjón	<u>11.901.483</u>	<u>11.261.381</u>

9. Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður greinist þannig:	2017	2016
Laun og launatengd gjöld	2.437.358	2.284.140
Sölu­kostnaður	258.954	332.594
Stjórnunarkostnaður	894.162	876.032
Rekstrarkostnaður fasteigna	183.102	173.581
Afskriftir rekstrarfjármuna	115.403	78.927
Rekstrarkostnaður	<u>3.888.979</u>	<u>3.745.274</u>

Skýringar, frh.:

	2017	2016
10. Laun og launatengd gjöld		
Laun og launatengd gjöld greinast þannig:		
Laun	1.837.181	1.731.520
Lífeyrisiðgjöld	217.146	181.563
Tryggingagjald	144.778	139.929
Fjársýsluskattur	116.245	105.303
Önnur launatengd gjöld	5.321	2.636
Annar starfsmannakostnaður	116.686	123.189
Laun og launatengd gjöld	<u>2.437.358</u>	<u>2.284.140</u>
Meðalfjöldi starfsmanna á árinu umreiknaður í heilsársstörf	178	178
11. Endurskoðunarkostnaður	2017	2016
Endurskoðunarkostnaður greinist þannig:		
Deloitte ehf. vegna endurskoðunar ársins	20.512	23.778
Deloitte ehf. önnur aðkeypt þjónusta	0	1.230
Kostnaður til endurskoðunarfélags	<u>20.512</u>	<u>25.008</u>
12. Tekjuskattur	2017	2016
Tekjuskattur greinist þannig:		
Tekjuskattur til greiðslu	346.843	360.499
Frestaður tekjuskattur	(7.356)	14.586
Tekjuskattur samtals	<u>339.487</u>	<u>375.085</u>
Virkur tekjuskattur:	2017	2016
Hagnaður fyrir tekjuskatt	<u>2.085.468</u>	<u>3.065.351</u>
Tekjuskattur samkvæmt		
gildandi skatthlutfalli	20,0% (417.094)	20,0% (613.070)
Óskattskyldar tekjur tengdar hlutabréfum	(3,8%) 79.967	(7,4%) 227.888
Aðrir liðir	0,1% (2.360)	(0,3%) 10.097
Virkur tekjuskattur	<u>16,3% (339.487)</u>	<u>12,2% (375.085)</u>
13. Hagnaður á hlut		
Hagnaður á hlut er reiknaður með því að deila í hagnað með meðaltalsfjölda hluta á árinu.		
	2017	2016
Hagnaður- og heildarhagnaður ársins	1.745.982	2.690.266
Meðalfjöldi hluta á árinu	1.465.109	1.533.919
Grunnhagnaður á hlut	1,19	1,75
Þynntur hagnaður á hlut er sá sami og grunnhagnaður á hlut þar sem félagið hefur hvorki gert kaupréttarsamninga eða breytanlega lánasamninga.		

Skýringar, frh.:

14. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Fasteignir	Innréttingar, tæki og bifreiðar	Samtals
Heildarverð 1.1.2016	267.769	709.574	977.343
Viðbót á árinu	0	78.154	78.154
Selt á árinu	(13.834)	(11.742)	(25.576)
Heildarverð 31.12.2016	253.935	775.986	1.029.921
Viðbót á árinu	0	21.300	21.300
Selt á árinu	0	(10.105)	(10.105)
Heildarverð 31.12.2017	253.935	787.181	1.041.116
Afskrifað 1.1.2016	36.836	323.853	360.689
Afskrift færð út	(1.821)	(6.389)	(8.210)
Afskrifað á árinu	6.284	72.642	78.926
Afskrifað samtals 31.12.2016	41.299	390.106	431.405
Afskrift færð út	0	0	0
Afskrifað á árinu	6.192	81.365	87.557
Afskrifað samtals 31.12.2017	47.491	471.471	518.962
Bókfært verð 1.1.2016	230.933	385.721	616.654
Bókfært verð 31.12.2016	212.636	385.880	598.516
Bókfært verð 31.12.2017	206.444	315.710	522.154
Afskriftahlutföll	2 - 4%	15 - 33%	

Fasteignamat fasteigna í árslok 2017 nam 246 millj. kr. (2016: 231 millj. kr.). Vátryggingarverðmæti fasteigna nam 482 millj. kr. (2016: 449 millj. kr.). Vátryggingaverðmæti annarra rekstrarfjármuna er 286 millj. kr.

15. Viðskiptavild

Virðisrýmunarpróf fyrir fjárskapandi einingar sem fela í sér viðskiptavild:

Viðskiptavild samstæðunnar að fjárhæð 244 millj. kr. er vegna kaupa á líftryggingarekstri hennar.

Í árslok 2017 var framkvæmt árlegt virðisrýmunarpróf á viðskiptavildinni sem miðast við samþykktar rekstraráætlanir og afvaxtað framtíðarsjóðstreymi. Niðurstaða þess var sú að endurheimtanlegt virði er umtalsvert yfir bókfærðu verði.

Endurheimtanlegt virði þessara eigna er reiknað á grundvelli nýtingarvirði þeirra. Nýtingarvirði eignarinnar var ákvarðað með því að afvaxta áætlað framtíðarsjóðstreymi af áframhaldandi starfsemi þeirra. Útreikningur á nýtingarvirðinu byggist á eftirfarandi lykilorðum:

Sjóðstreymi er áætlað á grundvelli rekstrarniðurstöðu og fimm ára rekstraráætlunar. Framtíðarvirði er byggt á 1 % raunvexti, sem miðast við langtímasjónarmið samstæðunnar í tengslum við rekstur þessara eininga, að teknu tilliti til óvissu í efnahagsumhverfi á Íslandi.

Skýringar, frh.:

16. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir og afskriftir þeirra greinast þannig:

	Hugbúnaður
Heildarverð 1.1. 2016	852.263
Viðbót á árinu	0
Selt og aflagt á árinu	0
Heildarverð 31.12.2016	852.263
Viðbót á árinu	1.333
Heildarverð 31.12.2017	853.596
Afskrifað alls 1.1.2016	(768.309)
Afskrifað á árinu	(39.270)
Selt og aflagt á árinu	0
Afskrifað alls 31.12.2016	(807.579)
Afskrifað á árinu	(27.845)
Afskrifað alls 31.12.2017	(835.424)
Bókfært verð 1.1. 2016	83.954
Bókfært verð 31.12. 2016	44.684
Bókfært verð 31.12. 2017	18.172
Afskriftahlutföll	20-50%

17. Fjáreignir

Eftirfarandi tafla sýnir flokkun fjáreigna ásamt gangvirði þeirra:

2017

	Fjáreignir á gangvirði	Lán og kröfur	Samtals	Gangvirði
Verðbréf	36.036.143	0	36.036.143	36.036.143
Endurtryggingaeygnir	0	36.282	36.282	36.282
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	0	4.539.660	4.539.660	4.539.660
Handbært fé	0	950.835	950.835	950.835
Fjáreignir samtals	36.036.143	5.526.776	41.562.920	41.562.920

2016

Verðbréf	36.203.912	0	36.203.912	36.203.912
Endurtryggingaeygnir	0	23.541	23.541	23.541
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	0	3.747.171	3.747.171	3.747.171
Handbært fé	0	1.062.663	1.062.663	1.062.663
Fjáreignir samtals	36.203.912	4.833.375	41.037.287	41.037.287

Það er álit stjórnenda samstæðunnar að bókfært verð fjáreigna sem flokkast sem lán og kröfur endurspeglar gangvirði þeirra.

Skýringar, frh.:

17. Fjáreignir, frh.:

Taflan hér á eftir sýnir fjáreignir færðar á gangvirði eftir verðmatsaðferð:

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
2017				
Fjáreignir á gangvirði	21.399.134	11.311.147	3.325.862	36.036.143
2016				
Fjáreignir á gangvirði	21.928.060	11.354.790	2.921.062	36.203.912

Í Stig 2 eru færðir verðbréfasjóðir og fjáreignir þar sem ekki er virkur markaður. Matið á eignunum ákvarðast af nýlegum viðskiptum ótengdra aðila eða kaupþilboðum frá ótengdum aðilum. Einnig er stuðst við gangvirði annarra sambærilegra fjáreigna. Gengi á sjóðum er reiknað út frá gengi undirliggjandi eigna.

Við mat á fjárfestingum sem falla undir stig 3 eru meðal annars notuð gögn eins og verðmat frá rekstraraðilum fjárfestinga- og fagfjárfestasjóða.

	Stig 3
Staða 1.1.2017	2.921.062
Keypt	657.298
Selt/afborganir	(655.425)
Matsbreyting	402.927
Staða 31.12.2017	3.325.862

Fjáreignir í stigi 3 samanstanda af óskráðum hlutabréfum sem eru færð á kaupverði, óskráðu skuldabréfi sem er færð á kaupkröfu og sjóðum með óskráðar eignir sem eru færðir á gengi sem er reiknað af umsjónaraðila sjóðanna.

18. Verðbréf

Verðbréf á gangvirði greinast þannig:	2017	2016
Skuldabréf:		
Ríkistryggð verðbréf	13.126.336	14.049.422
Önnur skuldabréf	5.677.171	6.150.362
Skuldabréf samtals	18.803.507	20.199.784
Hlutdeildarskírteini:		
Skuldabréfasjóðir með ríkistryggðum verðbréfum	386.211	703.495
Aðrir skuldabréfasjóðir	1.100.104	1.395.574
Hlutdeildarsjóðir þar sem líftryggingatakar bera fjárfestingaráhættu	4.029.728	3.251.321
Hlutdeildarskírteini samtals	5.516.043	5.350.390
Hlutabréf:		
Skráð í kauphöll	8.281.758	7.990.092
Óskráð	2.294.019	1.864.818
Hlutabréf samtals	10.575.777	9.854.910
Önnur verðbréf:		
Fasteignafélög	623.812	536.478
Bundin innlán	517.004	262.350
Önnur verðbréf samtals	1.140.816	798.828
Verðbréf	36.036.143	36.203.912

Skýringar, frh.:

19. Endurtryggingaeignir

Endurtryggingaeignir greinast þannig:	2017	2016
Hluti endurtryggjenda í váttryggingaskuld:		
Lögdaskuld	153.155	137.417
Tjónaskuld	602.597	636.956
Hluti endurtryggjenda í váttryggingaskuld samtals	755.751	774.373
Krafa á endurtryggjendur	36.282	23.541
Endurtryggingaeignir	792.033	797.914

20. Viðskiptakröfur og aðrar kröfur

Viðskiptakröfur og aðrar kröfur greinast þannig:	2017	2016
Viðskiptakröfur tengdar váttryggingastarfsemi	4.842.070	4.426.322
Afdreginn fjármagnstekjuskattur	244.333	322.361
Aðrar kröfur	91.900	13.837
Virðisrýrnun viðskiptakrafna	(394.310)	(423.566)
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur.....	4.783.993	4.338.954

21. Eigið fé

Hlutfé

Heildarhlutfé félagsins samkvæmt samþykktum þess er 1.490 millj. kr. í árslok 2017. Allt hlutfé er greitt að fullu. Eitt atkvæði fylgir hverjum einnar krónu hlut í félaginu. Félagið á eigin hlutabréf að nafnverði 65 millj. kr. sem færð eru til lækkunar á eigin fé.

Arðgreiðslur

Arðgreiðslur til hluthafa eru færðar til lækkunar á eigin fé þegar þær hafa verið samþykktar á aðalfundi. Samkvæmt lögum um hlutfélög nr. 2/1995 má úthluta sem arði hagnaði samkvæmt samþykktum ársreikningi síðasta árs, yfirfærðum hagnaði frá fyrri árum og frjálsum sjóðum. Hins vegar takmarkar gjaldþolsákvæði þær hámarksfjárhæðir sem félagið getur greitt sem arð til hluthafa sinna.

Yfirverð

Yfirverðsreikningur hlutfjár sýnir það sem hluthafar félagsins hafa greitt umfram nafnverð hlutfjár sem félagið hefur selt. Samkvæmt lögum um hlutfélög skal félagið binda 25% af nafnverði hlutfjár í lögbundinn varasjóð, sem ekki má nota til að greiða hluthöfum arð. Yfirverði umfram 25% af nafnverði hlutfjár getur félagið ráðstafað.

Óráðstafað eigið fé

Óráðstafað eigið fé er uppsafnaður hagnaður eða tap vegna starfsemi félagsins að frádregnum arðgreiðslum og framlögum í lögbundinn varasjóð.

Bundið eigið fé

Samkvæmt lögum um ársreikninga skal félagið binda óinnleystan hagnað af matsbreytingum á fjáreignum sem tilgreindar hafa verið á gangvirði gegnum rekstur og færa á sérstakan gangvirðisreikning meðal eigin fjár sem óheimilt er að úthluta sem arði, að teknu tilliti til skattáhrifa eftir því sem við á.

Samkvæmt sömu lögum skal félagið binda hlutdeild í hagnaði dótturfélags umfram móttækinn arð.

Skýringar, frh.:

22. Gjaldþol

Gjaldþolshlutfall(SCR) í samræmi við matsreglur Solvency II í árslok fyrir arðgreiðslu greinist þannig:

	2017	2016
Eiginfjárgrunnur	15.100.083	17.166.112
Vátryggingaráhætta	7.271.236	7.957.967
Markaðsáhætta	6.207.809	5.587.558
Mótaðilaáhætta	802.977	1.015.474
Fjölþættingaáhrif	(4.176.634)	(4.641.329)
Rekstraráhætta	599.112	556.850
Aðlögun vegna frestaðra skatta	(1.498.630)	(1.466.713)
Gjaldþolskrafa	9.205.870	9.009.807
Gjaldþolshlutfall fyrir arð (SCR)	1,64	1,91
Gjaldþolshlutfall eftir arð (SCR)	1,48	1,61

23. Vátryggingaskuld

Vátryggingaskuld greinist þannig:

	2017	2016
Vátryggingaskuld (heild):		
Tjónaskuld	15.953.978	14.913.390
Vildarafsláttur	458.039	436.710
Iðgjaldaskuld	6.057.430	5.537.579
Vátryggingaskuld	22.469.447	20.887.679
Hluti endurtryggjenda:		
Tjónaskuld	602.597	636.956
Iðgjaldaskuld	153.155	137.417
Hluti endurtryggjenda	755.751	774.373
Eigin vátryggingaskuld:		
Tjónaskuld	15.351.381	14.276.434
Vildarafsláttur	458.039	436.710
Iðgjaldaskuld	5.904.275	5.400.162
Eigin vátryggingaskuld	21.713.696	20.113.306

Skýringar, frh.:

23. Vátryggingaskuld, frh.:

Áætlun vegna tilkynntra tjóna, tjónakostnaðar og kostnaðar vegna orðinna en ótilkynntra tjóna er skuldfærð að frádregnu væntanlegu hrakvirði tjónamuna. Heildarfjárhæð hrakvirðis í árslok 2017 og 2016 er óverulegt.

Tjónaskuld er mat á fjárhagslegri skuldbindingu sem hvílir á samstæðunni vegna ógreiddra tjóna í heild sinni, það er tilkynntra tjóna og orðinna en ótilkynntra tjóna í árslok.

Þróun vátryggingaskuldar á árinu greinist þannig:

		Hlutdeild	
	Heild	endur- tryggjenda	Í eigin hlut
2017			
Tjónaskuld:			
Tjónaskuld í upphafi árs	14.913.390	(636.956)	14.276.434
Greidd tjón á árinu vegna eldri ára	(5.913.072)	199.688	(5.713.383)
Breyting tjónaskuldar vegna tjóna ársins	6.740.456	(122.168)	6.618.288
Breyting tjónaskuldar vegna tjóna fyrri ára	161.118	(43.161)	117.957
Breyting á áhættuálagi	52.086	0	52.086
Tjónaskuld í árslok	15.953.978	(602.596)	15.351.382
lögjaldaskuld:			
lögjaldaskuld í upphafi árs	5.537.579	(137.417)	5.400.162
Breyting á árinu	519.851	(15.738)	504.113
lögjaldaskuld í árslok	6.057.430	(153.155)	5.904.275

		Hlutdeild	
	Heild	endur- tryggjenda	Í eigin hlut
2016			
Tjónaskuld:			
Tjónaskuld í upphafi árs	14.494.708	(927.493)	13.567.215
Greidd tjón á árinu vegna eldri ára	(5.821.438)	227.468	(5.593.970)
Breyting tjónaskuldar vegna tjóna ársins	5.998.808	(72.212)	5.926.596
Breyting tjónaskuldar vegna tjóna fyrri ára	230.632	135.281	365.913
Breyting á áhættuálagi	10.680	0	10.680
Tjónaskuld í árslok	14.913.390	(636.956)	14.276.434
lögjaldaskuld:			
lögjaldaskuld í upphafi árs	5.161.313	(143.545)	5.017.768
Breyting á árinu	376.266	6.128	382.394
lögjaldaskuld í árslok	5.537.579	(137.417)	5.400.162

Skýringar, frh.:

23. Vátryggingaskuld, frh.:

Þróun tjónaskuldar á árinu 2017, tjón ársins:

	Heild	Hlutdeild endur- tryggjenda	Í eigin hlut
Greitt vegna tjóna sem urðu á árinu	5.206.732	(93.581)	5.113.151
Tjónaskuld vegna tjóna sem urðu á árinu	6.740.456	(122.168)	6.618.288
Breyting tjónaskuldar vegna tjóna fyrri ára	213.204	(43.161)	170.043
Tjón ársins	12.160.392	(258.909)	11.901.483

Heildartjónagreiðslur ársins greinast þannig:

Greitt vegna tjónsatburða sem urðu á árinu	5.206.732	(93.581)	5.113.151
Greitt vegna tjónsatburða fyrri ára	5.913.072	(199.688)	5.713.383
Bókfærð tjón	11.119.804	(293.269)	10.826.535

Þróun tjónaskuldar á árinu 2016, tjón ársins:

	Heild	Hlutdeild endur- tryggjenda	Í eigin hlut
Greitt vegna tjóna sem urðu á árinu	5.019.250	(61.057)	4.958.193
Tjónaskuld vegna tjóna sem urðu á árinu	5.998.808	(72.212)	5.926.596
Breyting tjónaskuldar vegna tjóna fyrri ára	241.311	135.281	376.592
Tjón ársins	11.259.369	2.012	11.261.381

Heildartjónagreiðslur ársins greinast þannig:

Greitt vegna tjónsatburða sem urðu á árinu	5.019.250	(61.057)	4.958.193
Greitt vegna tjónsatburða fyrri ára	5.821.438	(227.468)	5.593.970
Bókfærð tjón	10.840.688	(288.525)	10.552.162

Samstæðan notar tölfraeðiaðferðir við að áætla endanlegan kostnað vegna orðinna tjóna. Áhætta tengd skaðatryggingum og þá sérstaklega slysatryggingum er háð mörgum þáttum.

Tjónaskuld vegna tilkynntra tjóna er áætlun fyrir þeim tjónum sem tilkynnt hafa verið til félagsins að frádregnu því sem þegar hefur verið greitt vegna þessara tjóna. Starfsfólk tjónasviðs vinnur áætlun fyrir hvert tjón miðað við þá vitneskju sem fyrir hendi er um tjónsatvik þegar tjón er tilkynnt og eru breytingar gerðar þegar nýjar upplýsingar berast um einstök tjón. Reglulega fer fram endurmat á tjónsáætlunum. Ef ekki eru fyrirbyggjandi betri upplýsingar er meðaltjónsfjárhæð í viðkomandi vátryggingagreini notuð.

Í viðauka á bls. 43 má sjá þróun tjónaskuldar í skaðatryggingum hjá samstæðunni og forvera hennar á undanliðnum tíu árum og stöðu hennar í árslok 2017.

Mat á tjónaskuld sem byggir á matsreglum samkvæmt Solvency II gjaldpolsreglum. Aðferðin byggir á því að meta vænt gildi eða meðaltal (líkindafræðilegt vegið meðaltal) á núvirtu greiðslufæði fyrir núverandi skuldbindingar, dreift yfir uppgjörstímabil samningsins. Við útreikning á vænta gildinu er tekið tillit til markaðs- og tryggingafræðilegra upplýsinga sem eru fáanlegar á þeim tíma sem matið á sér stað. Við útreikning á tjónaskuld er safninu skipt upp í einsleita áhættuhópa (e. homogenous risk groups) og tjónskuldin metin fyrir hvern hóp fyrir sig. Vænt gildi tjónaskuldarinnar er kallað besta mat (e. best estimate).

Til viðbótar við besta mat tjónaskuldar er reiknað út áhættuálag (e. risk margin) en sú upphæð stendur fyrir áætlaðan viðbótarkostnað sem utanaðkomandi aðili þyrfti að taka á sig við yfirtöku á vátryggingaskuldbindingum félagsins.

Iðgjaldaskuld í efnahagsreikningi er sá hluti iðgjalda vegna tekinnar vátryggingaáhættu sem tilheyrir næsta reikningsári, að teknu tilliti til niðurfellingar iðgjalda.

Skýringar, frh.:

24. Skatteign

Skatteign greinist þannig:	2017	2016
Tekjuskattsskuldbinding 1.1.	13.023	12.219
Tekjuskattur ársins	(339.487)	(375.085)
Leiðrétting fyrra árs	(2.333)	15.390
Skattur til greiðslu	346.843	360.499
Skatteign 31.12.	<u>18.046</u>	<u>13.023</u>
Tekjuskattsskuldbinding greinist á eftirtalda liði:	2017	2016
Rekstrarfjármunir	(22.104)	(31.452)
Viðskiptakröfur	34.869	43.355
Aðrir efnahagsliðir	5.281	1.120
Tekjuskattsskuldbinding 31.12.	<u>18.046</u>	<u>13.023</u>

25. Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir greinast þannig:	2017	2016
Viðskiptaskuldir	1.223.935	1.244.760
Skuldir vegna endurtrygginga	88.639	99.167
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	<u>1.312.573</u>	<u>1.343.927</u>

Skýringar, frh.:

Áhættustýring

26. Yfirlit

Eftirfarandi áhætta fylgir starfsemi samstæðunnar:

- **vátryggingaáhætta**
- **mótaðilaáhætta**
- **lausafjáraáhætta**
- **markaðsáhætta**
- **gjaldmiðlaáhætta**
- **rekstraráhætta**
- **eiginfjáraáhætta**

Í þessum skýringum er gerð grein fyrir þeim áhættuþáttum sem samstæðan býr við vegna ofangreindra áhætta, markmiðum, stefnu og aðferðum samstæðunnar við áhættumat og áhættustjórnun og eiginfjárstýringu hennar.

Markmið samstæðunnar með áhættustýringu er að greina þá áhættu sem hún býr við, setja viðmið um áhættutöku og hafa eftirlit með henni. Áhættustefna samstæðunnar, áhættumælikvarðar og aðferðir eru yfirfarnar reglulega til að greina breytingar á markaði og starfsemi samstæðunnar. Með starfsþjálfun leggur félagið grunn að öguðu eftirliti þar sem allir starfsmenn eru meðvitaðir um hlutverk sitt og skyldur.

Stjórn félaga samstæðunnar ákvarða hvernig eignum hennar skuli dreift til þess að félögin nái fjárfestingarmarkmiðum sínum. Frávik frá ákvarðaðri dreifingu eigna og samsetning eignasafnsins eru stöðugt yfirfarin af starfsmönnum samstæðunnar.

Starfsmenn samstæðunnar vinna útreikning á gjaldpolskröfu Solvency II og framkvæma eigið áhættu- og gjaldpolsmat í samvinnu við stjórn. Í eigin áhættu og gjaldpolsmati (e.ORSA) er tilgreind helsta áhætta sem félagið stendur frammi fyrir sem er ekki hluti af staðlaðri formúlu útreiknings á gjaldpolskröfum skv. Solvency II. Árlega er skýrsla um eigið áhættu- og gjaldpolsmat send Fjármálaeftirlitinu til umsagnar.

27. Vátryggingaáhætta

Áhættan sem felst í hverjum vátryggingasamningi samanstendur af áhættu á að vátryggður atburður eigi sér stað og óvissu um endanlega tjónsfjárhæð.

Fyrir vátryggingasamninga þar sem líkindareikningi er beitt við verðmat og ráðstöfun stendur samstæðan frammi fyrir þeirri megináhættu að tjónsfjárhæðir verði að meðaltali hærrí en áætlað var, alvarleiki þeirra eða tíðni verði meiri eða stórtjón fleiri en ráð var fyrir gert. Vátryggðir atburðir eru ófyrirséðir og rauntíðni og endanlegar fjárhæðir tjóna geta verið frábrugðnar áætlunum sem reiknaðar eru á grundvelli tölfraðilegra aðferða.

Samstæðan hefur mótað stefnu varðandi gerð vátryggingasamninga þar sem lögð er áhersla á fjölbreytileika samþykkrar vátryggingaáhættu og að hver og einn flokkur feli í sér fleiri áhættuflokka til að draga úr óvissu áætlaðrar niðurstöðu og umfangi áhættu.

Samstæðan stendur frammi fyrir fjárhagslegri áhættu vegna fjáreigna sinna, endurtryggingaeigna og vátryggingaskuldar. Megin fjárhagsleg áhætta samstæðunnar er að fjáreignir nægi ekki fyrir skuldbindingum vegna vátryggingasamninga hennar og tengist því ýmis markaðsáhætta vátryggingaáhættunni.

Eignastýringaráhætta

Samstæðan jafnar vátryggingaskuld sína með safni verðbréfa og fjáreigna sem háðar eru markaðsáhættu.

Verðbréf færð á gangvirði gegnum rekstarreikning:	2017	2016
Verðbréf skráð í Nasdaq Iceland	27.296.963	28.980.217
Sjóðir með skráðum verðbréfum	1.383.590	1.013.921
Óskráð verðbréf	3.325.862	2.958.454
Verðbréf samtals	32.006.415	32.952.592
Krafa á endurtryggjendur	36.282	23.541
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	4.539.660	4.016.593
Handbært fé	950.835	1.062.663
Samtals	37.496.909	38.055.389
Eigin vátryggingaskuld	21.713.696	20.113.306

Skýringar, frh.:

27. Vátryggingaáhætta, frh.

Verðbréf eru sett fram án verðbréfa tengdum þeim líffryggingarsamningum þar sem fjárfestingaráhættan er borin af vátryggingataka að fjárhæð 4.030 millj.kr.í árslok 2017.

Samstæðan jafnar sjóðsflæði af eignum og skuldum í safni sínu með því að áætla meðallíftíma þeirra.

Meðallengd vátryggingaskuldbindinga er reiknuð með núvirtu greiðslufleði vátryggingaskuldbindinga. Þeir þættir sem hafa áhrif á meðallengdina eru tímasetningar og upphæðir greiðslufleðis vátryggingaskuldar og vaxtaferill notaður til núvirðingar. Aukinn hlutfallslegur tjónþungi á nýlegum tjónsárum getur lækkað meðallengdina sem og hækkun á markaðsvöxtum. Aukinn hlutfallslegur tjónagreiðsluþungi á seinni tjónsárum getur aukið meðallengdina sem og lækkun á markaðsvöxtum.

	2017	2016
Eignatryggingar (ár)	1.1	1,2
Sjó-, flug- og farmtryggingar (ár)	0.7	0,7
Lögboðnar ökutækjatrýggingar (ár)	1.5	1,7
Frjálssar ökutækjatrýggingar (ár)	0.6	0,6
Ábyrgðatryggingar (ár)	2.7	2,7
Almennar slysa-og sjúkratryggingar (ár)	1.5	1,6
Atvinnuslysatryggingar (ár)	1.9	1,8
Sjúkrakostnaðartryggingar (ár)	0.3	0,9
Frumtryggingar samtals (ár)	1,6	1,8
Líffryggingar (ár)	0.8	0,8
Heilsutryggingar (ár)	1.3	1,3

Eftirfarandi töflur sýna áætlað sjóðsflæði, án vaxta, vegna þeirra eigna og skulda sem tilheyra vátrygginga-samningum samstæðunnar í árslok:

	Bókfært verð	Áætlað sjóðsflæði				
		0-1 ár	1-2 ár	2-3 ár	3-4 ár	≥ 4 ár
2017						
Fjáreignir, tengdar vátryggingasamningum						
Verðbréf færð á gangvirði gegnum rekstrarreikning:						
Verðbréf skráð á						
Nasdaq Iceland	27.296.963	10.503.211	2.865.061	8.258.061	278.561	5.392.069
Sjóðir með skráðum						
bréfum	1.383.590	1.383.590	0	0	0	0
Óskráð verðbréf	3.325.862	2.905.159	0	0	0	420.703
Verðbréf samtals	32.006.415	14.791.960	2.865.061	8.258.061	278.561	5.812.772
Krafa á endurtr.	36.282	36.282	0	0	0	0
Viðskiptakröfur	4.539.660	4.539.660	0	0	0	0
Handbært fé	950.835	950.835	0	0	0	0
Samtals	37.533.191	20.318.736	2.865.061	8.258.061	278.561	5.812.772
Eigin iðgj.- og ágóðask. .	6.362.314	6.362.314	0	0	0	0
Eigin tjónaskuld	15.351.381	7.160.496	4.251.812	1.903.568	878.774	1.156.732
Mism. í sjóðsflæði	15.819.496	6.795.926	(1.386.751)	6.354.493	(600.213)	4.656.040

Skýringar, frh.:

27. Vátryggingaáhætta, frh.:

	Bókfært verð	Áætlað sjóðsflæði				
		0-1 ár	1-2 ár	2-3 ár	3-4 ár	≥ 4 ár
2016						
Fjáreignir, tengdar vátryggingasamningum						
Verðbréf færð á gangvirði gegnum rekstrarreikning:						
Verðbréf skráð á						
Nasdaq Iceland	28.980.217	11.712.054	279.986	3.240.151	8.321.219	5.426.807
Sjóðir með skráðum						
bréfum	1.013.921	534.701	479.220	0	0	0
Óskráð verðbréf	2.958.454	2.128.001	0	0	0	830.453
Verðbréf samtals	32.952.592	14.374.756	759.206	3.240.151	8.321.219	6.257.260
Krafa á endurtr.	23.541	23.541	0	0	0	0
Viðskiptakröfur	3.747.171	3.747.171	0	0	0	0
Handbært fé	1.062.663	1.062.663	0	0	0	0
Samtals	37.785.967	19.208.131	759.206	3.240.151	8.321.219	6.257.260
Eigin iðgj.- og ágóðask. .	5.836.872	5.836.872	0	0	0	0
Eigin tjónaskuld	14.276.434	6.299.583	3.769.460	1.831.737	956.078	1.419.576
Mism. í sjóðsflæði	17.672.661	7.071.676	(3.010.254)	1.408.414	7.365.141	4.837.684

Taflan hér að neðan sýnir skiptingu vátryggingaskuldar eftir tryggingategundum:

	31.12.2017			31.12.2016		
	Heild	Hlutdeild endur- tryggjenda		Heild	Hlutdeild endur- tryggjenda	
		Í eigin hlut	Í eigin hlut		Í eigin hlut	Í eigin hlut
Eignatryggingar	2.965.912	(375.695)	2.590.217	2.635.923	(381.269)	2.254.654
Sjó-, flug- og farmt.	303.022	19.358	322.380	224.120	(48.248)	175.872
Lögb.ökutækjatr.	10.390.984	(36.321)	10.354.663	9.812.148	0	9.812.148
Frjálsar ökutækjatr.	1.528.247	0	1.528.247	1.338.310	0	1.338.310
Ábyrgðatryggingar	2.372.517	(56.123)	2.316.393	2.217.193	(45.174)	2.172.019
Greiðslu- og efndavátr. .	7.596	0	7.596	3.106	0	3.106
Slysa-og sjúkratr.	1.290.745	0	1.290.745	1.137.848	0	1.137.848
Atvinnuslysatryggingar ..	2.132.506	0	2.132.506	2.119.634	0	2.119.634
Sjúkrakostnaðartr.	20.032	0	20.032	15.300	0	15.300
Endurtryggingar	75.324	0	75.324	75.428	0	75.428
Líftryggingar	541.620	(19.747)	521.874	535.224	(46.997)	488.227
Heilsutryggingar	840.942	(287.222)	553.720	773.445	(252.685)	520.760
Samtals	22.469.447	(755.751)	21.713.696	20.887.679	(774.373)	20.113.306

Helstu forsendur við mat á vátryggingaskuld

Mat á vátryggingaskuld og þær forsendur sem notaðar eru byggja á mati stjórnenda. Þær byggja á reynslu, því að þróun tjóna til framtíðar fylgi svipuðu mynstri og í fortíðinni, innri upplýsingum, ytri markaðsupplýsingum og væntingum og öðrum útgefnum upplýsingum. Þetta hefur í för með sér mat tengt meðaltjónakostnaði, verðbólgu og tjónatíðni fyrir hvert tjónsár. Forsendur eru endurskoðaðar reglulega í þeim tilgangi að tryggja raunhæft og sannjarnt mat.

Skýringar, frh.:

27. Vátryggingaáhætta, frh.:

Afkoma samstæðunnar er næm fyrir eftirfarandi þáttum og sýnir taflan áhrif á afkomu samstæðunnar eftir skatta.

	Forsendu- breytingar	2017	2016
Tjónatíðni	+/- 1%	1.103.346	1.028.251
Meðaltjón	+/- 1%	101.659	97.202
Of-/vanmat tjónaskuldar í langtímagreinum	+/- 10%	1.051.007	1.006.443
Iðgjöld	+/- 1%	140.898	132.433

Endurtryggingaráhætta

Samstæðan stýrir vátryggingaáhhættu sinni meðal annars með gerð endurtryggingasamninga, þar sem hluti af áhættutöku er færður yfir til endurtryggjenda. Endurtryggingaáhætta felst í því að endurtryggjendur greiði ekki sinn hlut í tjónum. Oft tekur langan tíma að gera upp tjón. Á þeim tíma getur fjárhagsleg staða endurtryggjanda breyst á þann hátt að hann verði ófær um að standa við skuldbindingar sínar. Félagið hefur sett sér stefnu um endurtryggjendur, þar sem fram kemur að endurtryggjendur félagsins skuli hafa að lágmarki matseinkunnina A- frá Standard & Poor's (S&P). Með þessu er leitast við við draga úr hættu á að endurtryggjendur greiði ekki sinn hlut í tjónsatburðum. Eftirfarandi tafla sýnir skiptingu iðgjalda til endurtryggjenda í sjálfvirkum endurtryggingasamningum miðað við flokkun S&P fyrir árið 2017 og áætlun um skiptingu fyrir árið 2018.

	2018	2017
AA-	75,2%	72,5%
A+	18,7%	22,3%
A-	6,1%	5,2%
Samtals	100,0%	100,0%

Vaxtaáhætta

Stærsti hluti fjáreigna samstæðunnar er vaxtaberandi. Næmnigreining fyrir vaxtaáhhættu sýnir hvernig breytingar á gangvirði verðbréfa sveiflast vegna breytinga á markaðsvöxtum á reikningsskiladegi. Fyrir fjáreignir og vátryggingasamninga tengist næmnigreiningin aðeins því fyrrnefnda þar sem bókfært verð vátryggingasamninga er ekki næmt fyrir breytingum á markaðsáhhættu. Laust handbært fé samstæðunnar er fjárfest í skammtímaverðbréfum til skemmri tíma en eins mánaðar.

Stjórnendur samstæðunnar framkvæma næmnigreiningu á skráðum vaxtabreytingum á mánaðarfresti með því að meta áætlaðar breytingar í eignasöfnum miðað við hreyfingar um 100 punkta í öllum ávöxtunarkerfum fjáreigna og fjárskulda. Þessi næmnigreining sýnir heildarnæmi samstæðunnar fyrir vaxtabreytingum.

Hækkun ávöxtunarkröfu um 100 punkta í árslok hefði leitt til 663 millj. kr. minni hagnaðar fyrir skatta á árinu 2017 (2016: 787 millj. kr. minni hagnaður). Lækkun ávöxtunarkröfu um 100 punkta í árslok hefði leitt til 708 millj. kr. meiri hagnaðar fyrir skatta á á árinu 2017 (2016: 777 millj. kr. meiri hagnaður). Áhrifin á eigið fé yrðu þau sömu og á afkomuna.

Verðáhætta

Næmnigreining fyrir verðáhhættu sýnir hvernig breytingar á gangvirði verðbréfa sveiflast vegna breytinga á markaðsverði, hvort sem verðbreytingarnar eru vegna einstakra fjárfestinga, útgefanda verðbréfa eða allra þátta sem hafa áhrif á alla fjármálagerninga sem viðskipti eru með á markaði.

Vegna þess að meirihluti fjáreigna samstæðunnar er bókfærður á gangvirði og gangvirðisbreytingarnar færðar í rekstrarreikning, munu allar breytingar á aðstæðum á markaði hafa áhrif á fjárfestingatekjur samstæðunnar.

Skýringar, frh.:

28. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar við samstæðuna. Tapaðar viðskiptakröfur samstæðunnar hafa verið óverulegar í hlutfalli við veltu.

Ítarlega er fylgst með vanskilum á iðgjöldum og tapsáhætta yfirfarin reglulega með mati á stöðu einstakra viðskiptamanna. Viðskiptamenn í vanskilum eru flokkaðir sem áhættusamir og geta ekki átt í frekari viðskiptum við samstæðuna fyrr en þeir hafa greitt niður skuldir sínar.

Bókfært verð fjáreigna sýnir hámarks mótaðilaáhættu. Hámarks mótaðilaáhætta á uppgjörsdegi greinist þannig:

	2017	2016
Verðbréf	32.006.416	32.952.591
Endurtryggingakröfur	36.282	23.541
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	4.783.993	4.338.954
Handbært fé	950.835	1.062.663
Fjáreignir	<u>37.777.525</u>	<u>38.377.749</u>

Verðbréf eru sett fram án verðbréfa tengdum þeim líffyrgingarsamningum þar sem fjárfestingaráhættan er borin af vátryggingataka.

Aldursgreining viðskiptakrafna sem ekki hafa verið virðisyrðar er eftirfarandi:

	2017	2016
Hvorki gjaldfallnar né virðisyrðar	3.870.537	3.635.861
Í vanskilum 1 - 30 dagar	241.156	191.167
Í vanskilum 31 - 90 dagar	84.243	73.509
Í vanskilum 91 - 120 dagar	30.009	102.219
Fjáreignir	<u>4.225.945</u>	<u>4.002.756</u>

Virðisrýrnun hefur verið reiknuð vegna krafna sem kunna að tapast og byggir á mati stjórnenda og reynslu fyrri ára. Það er álit stjórnenda samstæðunnar að bókfært verð viðskiptakrafna og annarra skammtímakrafna endurspegli gangvirði þeirra.

Yfirlit um hreyfingar á virðisrýrnun viðskiptakrafna og annara krafna á árinu er eftirfarandi:

	2017	2016
Virðisrýrnun í upphafi árs	423.566	452.618
Gjaldfærsla ársins	47.118	7.684
Endanlega tapað á árinu	(76.374)	(36.736)
Virðisrýrnun í lok árs	<u>394.310</u>	<u>423.566</u>

Eftirfarandi tafla sýnir fjáreignir félagsins eftir alþjóðlegu lánsþæfismati útgefanda þeirra:

2017	A	BBB	BB	Ekki skráð	Samtals
Verðbréf	6.827.583	8.698.519	1.439	16.478.875	32.006.416
Endurtryggingar	792.033	0	0	0	792.033
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	0	244.333	0	4.539.660	4.783.993
Handbært fé	0	950.835	0	0	950.835
Samtals	<u>7.619.616</u>	<u>9.893.687</u>	<u>1.439</u>	<u>21.018.535</u>	<u>38.533.277</u>

Skýringar, frh.:

28. Mótaðilaáhætta frh.:

2016	A	BBB	BB	Ekki skráð	Samtals
Verðbréf	0	17.619.501	2.913	15.330.177	32.952.591
Endurtryggingar	797.914	0	0	0	797.914
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	0	322.361	0	4.016.593	4.338.954
Handbært fé	0	1.062.663	0	0	1.062.663
Samtals	797.914	19.004.525	2.913	19.346.770	39.152.122

29. Lausafjárahætta

Lausafjárahætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við skuldbindingar sínar þegar þær gjaldfalla. Samstæðan þarf alltaf að hafa nægjanlegt laust fé til að geta mætt ófyrirséðum breytingum í fjármögnun eða markaðsbresti. Hluti fjármálagerninga samstæðunnar eru fjárfestingar í óskráðum verðbréfum sem ekki eru viðskipti með á skipulögðum mörkuðum og almennt getur tekið nokkurn tíma að innleysa. Því gæti samstæðan staðið frammi fyrir því að geta ekki innleyst fjárfestingar sínar, fyrir fjárhæðir nálægt gangvirði þeirra, í því skyni að mæta lausafjarpörf sinni.

Til að lágmarka þessa áhættu hefur samstæðan stefnu um lágmarks handbært fé á hverjum tíma og til viðbótar er gert ráð fyrir að skráðar fjáreignir samstæðunnar, sem eru stór hluti af heildareignum hennar, sé hægt að innleysa með stuttum fyrirvara.

Vænt sjóðsflæði eigna og skulda, án vaxta, er eftirfarandi:

2017	0-1 ár	1-5 ár	Yfir 5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Eignir:					
Verðbréf	15.606.501	12.674.335	4.161.115	3.594.193	36.036.144
Endurtryggingaeignir	792.033	0	0	0	792.033
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	4.783.993	0	0	0	4.783.993
Handbært fé	950.835	0	0	0	950.835
Fjáreignir samtals	22.133.362	12.674.335	4.161.115	3.594.193	42.563.005
Skuldir:					
Tjónaskuld	7.641.058	7.675.151	637.770	0	15.953.979
Iðgjalda- og ágóðaskuld	6.515.469	0	0	0	6.515.469
Líftrygg.sk. með fjárfestingaáh.					
Ílftryggingataka	4.029.728	0	0	0	4.029.728
Viðskiptaskuldir	1.312.573	0	0	0	1.312.573
Fjárskuldir samtals	19.498.828	7.675.151	637.770	0	27.811.749
Eignir - skuldir	2.634.534	4.999.184	3.523.345	3.594.193	14.751.256
2016					
Eignir:					
Verðbréf	15.496.314	11.999.093	5.269.069	3.439.436	36.203.912
Endurtryggingaeignir	797.914	0	0	0	797.914
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	4.338.954	0	0	0	4.338.954
Handbært fé	1.062.663	0	0	0	1.062.663
Fjáreignir samtals	21.695.845	11.999.093	5.269.069	3.439.436	42.403.443
Tjónaskuld	6.821.548	7.316.716	775.127	0	14.913.391
Iðgjalda- og ágóðaskuld	5.974.289	0	0	0	5.974.289
Líftrygg.sk. með fjárfestingaáh.					
Ílftryggingataka	3.251.321	0	0	0	3.251.321
Viðskiptaskuldir	1.343.927	0	0	0	1.343.927
Fjárskuldir samtals	17.391.085	7.316.716	775.127	0	25.482.928
Eignir - skuldir	4.304.760	4.682.377	4.493.942	3.439.436	16.920.515

Skýringar, frh.:

30. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsverði erlendra gjaldmiðla, vaxta og verðbréfa hafi áhrif á afkomu samstæðunnar eða virði fjárfestinga hennar í fjármálagerningum. Markmið með stýringu markaðsáhættu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati er hámarkaður.

Stefna stjórnar samstæðunnar við stýringu markaðsáhættu ræðst af fjárfestingarmarkmiðum þeirra. Starfsmenn samstæðunnar fylgjast með daglegum breytingum á markaði í samræmi við stefnu og starfsreglur. Stjórnirnar setja félögunum stefnu um markaðsáhættu minnst einu sinni á ári. Afkoma fjárfestinga er kynnt á mánaðarfresti og stjórn fær yfirlit yfir fjárfestingar og eignaflokkaskiptingu.

31. Gjaldmiðlaáhætta

Félög samstæðunnar fjárfesta í fjármálagerningum og gera samninga í öðrum gjaldmiðlum en starfrækslugjaldmiðli þeirra. Þar af leiðandi stendur samstæðan frammi fyrir hættu á því að gengi gjaldmiðils hennar miðað við aðra gjaldmiðla breytist á þann hátt að það hafi óhagstæð áhrif á virði þess hluta eigna eða skulda samstæðunnar sem eru í öðrum gjaldmiðlum en íslenskum krónum. Þessar fjárhæðir eru óverulegar í samstæðunni.

Gjaldmiðlaáhætta samstæðunnar greinist þannig:

	USD	EUR	Aðrir Gjaldmiðlar	Samtals
2017				
Eignir:				
Verðbréf	6.022	31.887	0	37.909
Endurtryggingaeignir	13.156	219	2.545	15.920
Handbært fé	25.896	54.125	9.588	89.609
Samtals	45.074	86.231	12.133	143.438
Skuldir:				
Vátryggingaskuld	71.379	0	0	71.379
Samtals	71.379	0	0	71.379
Fjárhagsleg staða, nettó	(26.305)	86.231	12.133	72.059
2016				
Eignir:				
Verðbréf	4.891	484.387	0	489.278
Endurtryggingaeignir	4.376	80.459	9.166	94.001
Handbært fé	118.282	17.648	20.480	156.410
Samtals	127.549	582.494	29.646	739.689
Skuldir:				
Vátryggingaskuld	71.379	0	0	71.379
Samtals	71.379	0	0	71.379
Fjárhagsleg staða, nettó	56.170	582.494	29.646	668.310

Skýringar, frh.:

32. Rekstraráhætta

Samstæðan býr við rekstraráhættu vegna mögulegs beins eða óbeins taps í tengslum við mismunandi þætti er varða t.d. starfsfólk, tækni og skipulag, og tengsl við utanaðkomandi þætti aðra en útlána-, markaðs-, eða lausafjánhættur, s.s. lög og reglur og viðurkennda staðla um háttsemi fyrirtækja. Rekstraráhætta nær til allra rekstrareininga samstæðunnar.

Markmið samstæðunnar er að verjast rekstraráhættu til að koma í veg fyrir fjárhagslegt tjón og að orðstír félagsins verði fyrir skaða. Þetta er gert með alhliða kostnaðaraðhaldi og skilvirkum starfsreglum.

Til að draga úr rekstraráhættu gerir félagið meðal annars kröfu um að verkefni og skyldur séu aðskildar á viðeigandi hátt, um reglulegar afstemmingar á færslum og eftirlit með þeim, að farið sé að lögum og reglum, að gert sé reglulegt mat á rekstraráhættuþáttum, þjálfun starfsfólks og faglegri uppbyggingu fyrirtækisins.

33. Eiginfjánhætta

Það er stefna stjórnar félagsins að: Viðhalda sterkum eiginfjárgrunni til að stuðla að stöðugleika og þar með skapa öryggi fyrir váttryggingataka. Viðhalda skilvirkri ráðstöfun fjármagns og stuðla að viðskiptaþróun með því að tryggja að ávöxtun eiginfjár uppfylli kröfur hluthafa. Ná fjárhagslegum sveigjanleika með því að viðhalda sterkri lausafjárstöðu. Samræma samsetningu eigna og skulda þar sem tekið er tillit til viðeigandi áhættuþátta innan geirans. Viðhalda fjárhagslegum styrk til að mæta kröfum váttryggingataka, eftirlitsaðila og hagsmunaaðila og viðhalda heilbrigðu eiginfjárhlutfalli til að styðja við viðskiptamarkmið félagsins og hámarka verðmæti hluthafa. Nánar er fjallað um gjaldþol og eiginfjárstyrk samstæðunnar í skýringu 22.

Starfsemi samstæðunnar er háð lögum og reglum sem í gildi eru í þeim löndum þar sem starfsemin fer fram. Þær reglur og lög gera ekki aðeins ráð fyrir veitingu leyfa og eftirliti með rekstri heldur setja einnig hamlandi ákvæði (t.d. ákvæði um eiginfjárhlutfall) til að lágmarka áhættu á vanskilum eða gjaldþroti tryggingarfyrirtækja og til að mæta ófyrirsjáanlegum skuldbindingum eftir því sem þær koma upp. Stefna samstæðunnar er að tryggja nægilegt fjármagn til að uppfylla lagaleg skilyrði eftirlitsaðila.

34. Skuldbindingar

Félagið hefur gert leigusamning vegna húsnæðis að Kringlunni 5 til 31. desember 2022. Húsaleiga á mánuði er 11,3 millj.kr. bundin vísitölu neysluverðs. Heildarskuldbinding vegna samningsins er 678 millj.kr. í árslok á verðlagi í desember 2017.

Möguleg skuldbinding vegna áskriftar að fjárfestingu er að hámarki 345 millj.kr. í árslok.

35. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Tengdir aðilar samstæðunnar eru hluthafar, dótturfélög, stjórnir móðurfélags og dótturfélaga, endurskoðunarnefnd, forstjóri og lykilstjórnendur og aðilar þeim tengdir. Félög í eigu stjórnarmanna eru einnig skilgreind sem tengdir aðilar.

Viðskipti við tengda aðila voru gerð á sambærilegum grundvelli og viðskipti við ótengda aðila.

Viðskipti við tengda aðila og stöður í efnahagsreikningi greinast þannig:

2017	Tekjur	Gjöld	Eignir	Skuldir
Hluthafar	118.287	100.486	0	0
Tengd félög	85.344	46.870	0	40
Lykilstarfsmenn	3.061	853	560	0
Stjórn	1.107	(59)	112	0
Samtals	207.799	148.150	672	40

Skýringar, frh.:

35. Tengdir aðilar frh.

2016	Tekjur	Gjöld	Eignir	Skuldir
Hluthafar	122.624	30.931	0	14.008
Tengd félög	102.561	33.844	734	208
Lykilstarfsmenn	4.611	9.603	611	0
Stjórn	1.267	729	149	0
Samtals	231.063	75.107	1.494	14.216

Laun og hlunnindi forstjóra, lykilstjórnenda og stjórnar samstæðunnar greinast þannig:

	2017		2016	
	Laun og hlunnindi	Mótframlag í lífeyrissjóð	Laun og hlunnindi	Mótframlag í lífeyrissjóð
Erna Gísladóttir, stjórnarformaður	7.800	722	6.900	570
Tómas Kristjánsson, stjórnarmaður	3.900	361	3.525	291
Heimir V. Haraldsson, stjórnarmaður	3.900	361	3.525	291
Hjördís E. Harðardóttir, stjórnarmaður	3.900	361	3.525	291
Ingi Jóhann Guðmundsson, stjórnarmaður	3.900	361	3.525	291
Hermann Björnsson, forstjóri	49.831	7.421	46.926	6.424
Þrjár framkvæmdastjórar (5 árið 2016)*	118.008	16.846	139.744	18.828

* Þrjár framkvæmdastjórar Sjóvá, þar af er einn líka framkvæmdastjóri Sjóvá Líf.

Í árslok 2017 áttu aðilar í framkvæmdastjórn félagsins 3.109 þús. hluti í félaginu og hlutafé í Sjóvá í eigu stjórnarmanna og tengdra félaga voru 250.049 þús. hlutir.

36. Dótturfélög í samstæðu

	Staðsetning	Hluttur 2017	Hluttur 2016
Sjóvá-Almennar líftryggingar hf.	Ísland	100%	100%
Sjóvá Forvarnahúsið ehf.	Ísland	100%	100%
Keira 1 ehf.	Ísland	100%	100%

37. Kennitölur

Helstu kennitölur samstæðunnar eru eftirfarandi:	2017	2016
Tjónahlutfall - Tjón ársins/iðgjöld ársins	74,2%	73,1%
Endurtryggingahlutfall	3,1%	5,0%
Kostnaðarhlutfall	22,1%	22,8%
Samsett hlutfall (tjón+endurtryggingar+kostnaður)	99,4%	100,9%
Ávöxtun eigin fjár	10,7%	15,9%
Eiginfjárlutfall	35,1%	40,3%

Skýringar, frh.:

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

a. Grundvöllur samstæðu

(i) Dótturfélög

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Yfirráð grundvallast af því hvort fjárfestir hefur ákvörðunarvald yfir fjárfestingunni, ber áhættu eða hefur réttinn til að njóta breytilegs ávinnings vegna þátttöku í fjárfestingunni og getur með ákvörðunarvaldi haft áhrif á ávinning sinn af fjárfestingunni. Við mat á yfirráðum er tekið tillit til mögulegs atkvæðisréttar sem þegar er nýtanlegur. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í samstæðureikningnum frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur. Reikningsskilaaðferðum dótturfélaga hefur verið breytt þegar nauðsynlegt hefur verið til að laga þær að aðferðum samstæðunnar.

(ii) Viðskipti felld út við gerð samstæðureiknings

Viðskipti milli samstæðufélaga, stöður milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð samstæðureikningsins. Óinnleyst tap er fært út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisrýrnunar.

b. Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðla einstakra samstæðufélaga á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi uppgjörsdags. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í íslenskar krónur er færður í rekstrarreikning. Rekstrarkostnaður og sala í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðil á gengi viðskiptadags.

c. Fjármálagerningar

(i) Fjármálagerningar

Til fjármálagerninga teljast fjárfestingar í hlutabréfum, hlutdeildarskírteinum og skuldabréfum, viðskiptakröfur, aðrar kröfur sem falla undir skilgreiningu á fjáreign, handbært fé, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir sem falla undir skilgreiningu á fjárskuld.

Fjármálagerningar eru færðir á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Þegar fjármálagerningar eru ekki metnir á gangvirði gegnum rekstrarreikning, er allur beinn viðskiptakostnaður færður til hækkunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald. Eftir upphaflega skráningu eru fjármálagerningar sem ekki eru afleiður færðir með þeim hætti sem greinir hér á eftir.

Fjármálagerningar eru færðir í ársreikning þegar samstæðan gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum viðkomandi fjármálagerninga. Fjáreignir eru felldar út úr ársreikningi ef samningsbundinn réttur samstæðunnar að sjóðstreymi vegna þeirra rennur út eða ef samstæðan yfirfærir fjáreignirnar til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldi á þeim felst. Bókhaldsskráning hefðbundinna kaupa og sölu á fjáreignum er gerð á viðskiptadegi, þ.e. á þeim degi sem félagið skuldbindur sig til að kaupa eða selja eignina. Kröfur eru færðar þann dag sem þær verða til. Fjárskuldir eru felldar út úr ársreikningi ef skuldbindingar samstæðunnar sem skilgreindar eru í samningi eru greiddar, falla úr gildi, er vísað frá eða þeim er aflétt.

(ii) Verðbréf

Verðbréf eru í efnahagsreikningi flokkuð sem fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning hafi þau verið tilgreind þannig við upphaflega skráningu í bókhald. Fjáreignir eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra. Þetta á einnig við um eignir sem skilgreindar eru á móti vátryggingaskuld. Beinn viðskiptakostnaður er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til.

(iii) Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru fjáreignir, aðallega vegna tryggingasamninga, sem hafa fyrirfram ákveðna gjalddaga og eru ekki skráðar á opinberum markaði.

Skýringar, frh.:

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

c. Fjármálagerningar, frh.:

(iv) Handbært fé

Handbært fé samanstendur af óbundnum innstæðum hjá fjármálastofnunum og auðseljanlegum fjáreignum sem eru á gjalddaga innan þriggja mánaða frá kaupdegi, auðveldlega er hægt að umbreyta í reiðufé og hætta á verðbreytingum er óveruleg.

(v) Afskrifað kostnaðarverð

Afskrifað kostnaðarverð fjáreignar eða fjárskuldar er fjárhæðin sem fjáreignin eða fjárskuldin er metin á við upphaflega skráningu, að frádregnum afborgunum höfuðstóls og að viðbættum eða frádregnum uppsöfnuðum afföllum eða yfirverði sem fundið er með aðferð virkra vaxta á mismun upphaflegs verðs og uppgreiðsluverðmætis, að frádreginni virðisrýrnun, ef við á.

(vi) Jöfnun

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettó fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar lagalegur réttur er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda eða innleysa eignir og greiða skuldir samtímis. Engum fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman í efnahagsreikningi.

(vii) Mat á gangvirði

Gangvirði er verð á eign eða skuld í venjubundnum viðskiptum á matsdegi. Nánar tiltekið er gangvirði það verð sem fengist við sölu eignar eða yrði greitt við yfirfærslu skuldar í hefðbundnum viðskiptum milli markaðsaðila á matsdegi.

Samstæðan metur gangvirði fjármálagerninga samkvæmt markaðsverði á virkum markaði fyrir fjármálagerninginn, sé hann fyrir hendi. Markaður er talinn virkur ef reglulega er fyrir hendi skráð markaðsvirði sem endurspeglar raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti milli ótengdra aðila. Gangvirði fjáreignar sem tilgreind er á gangvirði gegnum rekstrarreikning er ákvarðað á grundvelli viðeigandi markaðsvirðis í lok viðskiptadags ef það er fyrir hendi, en það er venjulega síðasta skráða viðskiptaverðið.

Ef markaður fyrir fjármálagerning er ekki virkur metur samstæðan gangvirðið á grundvelli matsaðferða, þar á meðal geta verið nýleg viðskipti ótengdra aðila, tilvísun í gangvirði sambærilegra fjármálagerninga og núvirt sjóðsflæði. Sú matsaðferð sem notuð er hámarkar notkun markaðsupplýsinga en takmarkar eins og hægt er forsendur sem ekki byggjast á markaðsupplýsingum. Matið byggir einnig á öllum þeim þáttum sem markaðsaðilar taka tillit til við verðákvæðanir og er í samræmi við viðurkenndar verðmatsaðferðir fyrir fjármálagerninga. Breytur í matsaðferðum endurspeglar á áreiðanlegan hátt væntingar á mörkuðum og mat á þeim áhættuþáttum sem fjármálagerningurinn felur í sér. Samstæðan notar óháða matssérfræðinga sem meta gangvirðið á grundvelli matslíkana, aðgengilegra markaðsupplýsinga og faglegs mats. Samstæðan yfirfer matsaðferðirnar og prófar gildi þeirra með notkun markaðsviðskipta sambærilegra gerninga eða byggir á öðrum aðgengilegum markaðsupplýsingum.

(viii) Virðisrýrnun fjáreigna

Fjáreignir sem ekki eru metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru metnar á hverjum reikningsskiladegi til að kanna hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun. Fjáreign hefur rýrnað í virði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað eftir upphaflega skráningu eignarinnar benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af eigninni verði lægra en áður var talið. Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði þeirra annars vegar og núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi, miðað við upphaflega virka vexti, hins vegar.

Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti atburðum sem orðið hafa eftir að virðisrýrnunin var færð. Bakfærsla virðisrýrnunar fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er færð í rekstrarreikning. Virðisrýrnun viðskiptavildar er þó ekki bakfærð.

Skýringar, frh.:

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

d. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýmun. Innifalinn er kostnaður sem rekja má beint til kaupa á eigninni.

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er eignfærður þegar líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til samstæðunnar og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Afskriftir eru reiknaðar af afskrifanlegri fjárhæð, sem er kostnaðarverð að frádregnu niðurlagsverði. Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Fasteignir	25 - 50 ár
Aðrir rekstrarfjármunir	3 - 7 ár

Afskriftaaðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörssdegi og breytt ef við á.

e. Óefnislegar eignir

(i) Viðskiptavild

Viðskiptavild er aðeins færð til eignar ef hún hefur myndast við kaup á dótturfélögum eða yfirtöku á starfsemi. Eignfærsla hennar miðast við yfirtökudag og heildargangvirði yfirfærðs endurgjalds, bókfært virði minnihluta í yfirtekna félaginu og gangvirði fyrri hlutdeildar í yfirtekna félaginu að frádregnu gangvirði yfirtekinna eigna og skulda miðað við yfirtökudag. Endurgjald samanstendur af gangvirði yfirfærðra eigna og skulda og eiginfjárgerningum sem gefnir eru út af samstæðunni. Endurgjaldið felur einnig í sér gangvirði hugsanlegs viðbótarendurgjalds.

Eftir upphaflega skráningu er viðskiptavild metin á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri virðisrýmun. Virðisrýmunarpróf er framkvæmt árlega eða oftar ef atburðir eða breytingar gefa til kynna virðisrýmun á bókfærðu verði viðskiptavildar. Viðskiptavildinni er ráðstafað á yfirtökudegi til allra sjóðskapandi eininga samstæðunnar sem ætlað er að njóti samlegðar af sameiningunni óháð því hvort öðrum eignum eða skuldum hefur verið ráðstafað til þessara eininga. Hver eining sem viðskiptavild er ráðstafað til endurspeglar minnstu einingu innan samstæðunnar þar sem fylgst er með viðskiptavildinni sem hluta af innri stjórnum.

(ii) Hugbúnaður og viðskiptasambönd

Hugbúnaður er eignfærður á kostnaðarverði búnaðarins ásamt kostnaði við að koma honum í notkun. Hugbúnaður er afskrifaður miðað við áætlaðan nýtingartíma hans, sem eru 5-7 ár, undir liðnum rekstrarkostnaður.

Viðhaldskostnaður vegna hugbúnaðar er færður undir liðinn rekstrarkostnað þegar hann fellur til.

(iii) Virðisrýmun eigna sem ekki teljast fjáreignir

Eignir sem hafa ótilgreindan nýtingartíma eru ekki afskrifaðar en fara árlega í virðisrýmunarpróf. Hvenær sem atburðir eða breyttar aðstæður valda því að vísbendingar eru um að bókfært verð sé ekki endurheimtanlegt fara þær í gegnum mat á virðisrýmun. Virðisrýmun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði þeirra eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Til þess að meta virðisrýmun er eignum skipt niður í minnstu aðgreinanlegu hópa eigna sem mynda aðgreinanlegt sjóðstreymi. Eignir sem ekki teljast fjáreignir, aðrar en viðskiptavild, eru metnar á hverjum uppgjörssdegi til að kanna hvort vísbendingar séu um að rýmun hafi minnkað eða horfið.

Skýringar, frh.:

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

f. Vátryggingasamningar

Félagið gefur út samninga sem flytja vátryggingalega áhættu frá viðskiptavinum til samstæðunnar.

(i) Skilgreining tryggingasamninga

Með vátryggingasamningi tekur vátryggjandinn að sér vátryggingaáhættu frá vátryggingataka með því að samþykkja að bæta tjón vegna ákveðins óviss atburðar í framtíðinni.

Vátryggingaáhætta er öll áhætta, önnur en fjárhagsleg áhætta, sem flutt er frá vátryggingataka til útgefanda vátryggingasamnings, svo sem vegna eignatjóns, slyss, sjúkdóms eða andláts.

(ii) Vátryggingasamningar - flokkun

Tryggingasamningar samstæðunnar greinast í tvo flokka eftir því hversu lengi vátryggingaáhættan varir og hvort samningarnir eru fastir eða breytilegir.

Skadatryggingar

Tryggingasamningar í þessum flokkir eru ábyrgðatryggingar, slysatryggingar og eignatryggingar.

Ábyrgða- og slysatryggingasamningar bæta tjón sem hinn vátryggði veldur þriðja aðila vegna afleiðinga lögmætra aðgerða hans og bætir einnig hinum vátryggða það tjón sem hann verður fyrir í samræmi við skilmála tryggingasamningsins.

Eignatryggingar greiða aðallega bætur til viðskiptavina samstæðunnar vegna tjóns eða taps á eignum. Viðskiptavinir með rekstrarstöðvunartryggingu geta einnig fengið bætur vegna tekjutaps ef tjón eigna veldur því að eignirnar nýtast ekki í rekstri.

Líftryggingar

Þessir vátryggingasamningar taka til andláts eða ákveðinna sjúkdóma.

Iðgjöld eru færð til tekna línulega á vátryggingatímabili og bótagreiðslur er færðar til gjalda á því tímabili sem hinn tryggði atburður á sér stað.

(iii) Fjárfestingar þar sem fjárfestingaráhætta er borin af líftryggingataka

Fjárfestingar með fjárfestingaráhættu líftryggingataka eru fjáreignir í eigu samstæðunnar sem vátryggingatakar í söfnunarlíftryggingum hafa valið og bera fjárfestingaráhættu af samkvæmt skilmálum söfnunarlíftrygginga. Líftryggingaskuld með fjárfestingaráhættu líftryggingataka er skuldbinding samstæðunnar gagnvart umræddum vátryggingatökum að sömu fjárhæð.

(iv) Tjónaskuld

Samstæðan metur á uppgjörstegi hvort skráð tjónaskuld sé nægjanleg til þess að standa við áætlaðar skuldbindingar samstæðunnar með því að meta framtíðarfjárfæði tjónaskuldarinnar. Allar breytingar á tjónaskuldinni koma fram í rekstrarreikningi (sjá skýringu 9). Við gerð matsins er tekið tillit til áætlana vegna allra samningsbundinna sjóðshreyfinga vegna tjóna og tjónakostnaðar.

(v) Endurtryggingasamningar

Endurtryggingasamningar eru gerðir til að draga úr áhættu samstæðunnar. Endurtryggjendur bera ýmist ákveðið hlutfall af bótafjárhæðum eða alla áhættuna umfram umsamda fjárhæð.

Kröfur á endurtryggjendur vegna iðgjalda og tjóna eru færðar sem endurtryggingaeignir. Þar er um að ræða kröfur vegna hlutdeildar þeirra í tjónum samkvæmt endurtryggðum vátryggingasamningum og hlutdeild í iðgjaldaskuld. Skuldbindingar vegna endurtrygginga er hlutdeild endurtryggjenda í iðgjöldum vegna endurtryggingasamninga sem færð eru í rekstrarreikning við endurnýjun samninganna (sjá skýringar 7 og 9).

g. Hlunnindi starfsmanna

Félagið greiðir framlög í iðgjaldatengda lífeyrissjóði, þar sem greidd eru föst framlög til almennra lífeyrissjóða á grundvelli laga. Á samstæðunni hvílir ekki önnur greiðsluskylda eftir að þessi framlög hafa verið greidd. Framlöggin eru færð til gjalda eftir því sem þau falla til.

Skýringar, frh.:

38. Mikilvægar reikningsskilaáðferðir, frh.:

h. Eigið fé

(i) Hlutfé

Þegar samstæðan kaupir eigin hluti er kaupverðið, að meðtöldum beinum kostnaði, fært til lækkunar á eigin fé. Þegar eigin hlutir eru seldir er eigið fé hækkað.

(ii) Arðgreiðslur

Arðgreiðslur til hluthafa eru færðar til lækkunar á eigin fé þegar þær eru samþykktar af hluthöfum á aðalfundi.

i. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð þegar talið er að samstæðan beri lagalega eða ætlaða skuldbindingu vegna liðinna atburða, líklegt er talið að til greiðslu komi og hægt er að meta hana á áreiðanlegan hátt. Skuldbindingar eru metnar miðað við vænt framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta, þar sem vextirnir endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þá áhættu sem fylgir einstökum skuldbindingum.

j. Tekjur og gjöld af váttryggingastarfsemi

(i) Iðgjöld

Tekjufærð iðgjöld í rekstrarreikningi eru þau iðgjöld sem falla til á rekstrarárinu að viðbættum yfirfærðum iðgjöldum frá fyrra ári, en að frádregnum iðgjöldum næsta árs, sem færast sem iðgjaldaskuld. Iðgjaldaskuld í efnahagsreikningi er sá hluti iðgjalda vegna tekinnar váttryggingaáhættu á árinu sem tilheyrir næsta reikningsári.

(ii) Umboðslaun

Umboðslaun í rekstrarreikningi eru þóknun frá endurtryggjendum.

(iii) Tjón

Gjaldfærð tjón í rekstrarreikningi eru tjón ársins ásamt hækkun eða lækkun vegna tjóna fyrri ára. Tjónaskuld í efnahagsreikningi er heildarfjárhæð tilkynntra óuppperðra tjóna, auk tryggingafræðilegrar áætlunar fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum.

k. Tekjur og gjöld af fjárfestingum

(i) Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í rekstrarreikning miðað við virka vexti. Virkir vextir eru þeir vextir sem afvaxta nákvæmlega væntar framtíðargreiðslur á væntum líftíma fjáreigna eða fjárskulda og endurspeglar virkir vextir bókfært verð fjáreigna og fjárskulda. Virkir vextir myndast við upphaflega skráningu fjáreigna og fjárskulda og eru ekki endurskoðaðir síðar á líftímanum.

Útreikningur virkra vaxta felur í sér allar þóknarir og álag eða frádrag, greitt eða móttekið, viðskiptakostnað og aföll eða yfirverð sem eru óaðskiljanlegur hluti af virkum vöxtum. Viðskiptakostnaður er kostnaður sem hægt er að rekja beint til yfirtöku, útgáfu eða afskráningar fjáreigna eða fjárskulda.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld í rekstrarreikningi innifela vexti af fjáreignum og fjárskuldum sem metin eru á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta og vexti af handbæru fé.

(ii) Gangvirðisbreytingar fjáreigna

Gangvirðisbreytingar fjárfestinga í verðbréfum samanstanda af breytingum á gangvirði.

(iii) Gengismunur

Gengismunur samanstendur af breytingum eigna og skulda í erlendum gjaldmiðlum. Nettó gengismunur er færður í rekstrarreikning með fjármunatekjum.

l. Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður samanstendur af launakostnaði, markaðskostnaði, upplýsingatæknikostnaði, skrifstofu- og stjórnunarkostnaði, kostnaði við rekstur húsnæðis, afskriftum rekstrarfjármuna og öðrum kostnaði.

Skýringar, frh.:

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

m. Tekjuskattur

Tekjuskattur af afkomu ársins samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema að því marki sem hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé eða í yfirlit um heildarafkomu, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörssdegi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður tekjuskattur er færður með notkun efnahagsreikningsaðferðarinnar vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Frestaður tekjuskattur er ekki færður vegna tímabundinna mismuna vegna upphaflegrar skráningar eigna eða skulda sem hafa ekki áhrif á reikningshaldslega eða skattalega afkomu.

Frestaður tekjuskattur er metinn með því skatthlutfalli sem búist er við að verði lagt á tímabundna mismuni þegar þeir snúast við, byggt á lögum sem öðlast hafa gildi með formlegum hætti eða í reynd á uppgjörssdegi. Skatteign og tekjuskattskuldbindingu er jafnað saman þegar til staðar er lagalegur réttur til að jafna saman tekjuskattsskuld og skatteign og þegar skattarnir munu verða lagðir á af sömu skattyfirvöldum á sama fyrirtæki, eða á fyrirtæki sem eru samsköttuð og gert er ráð fyrir að muni greiða skatta sameiginlega.

Skatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni, sem unnt verður að nýta eignina á móti. Skatteign er metin á hverjum uppgjörssdegi og lækkuð að því marki sem talið er að hún nýtist ekki.

n. Hagnaður á hlut

Samstæðan birtir í ársreikningnum grunnhagnað á hlut og þynntan hagnað á hlut fyrir almenna hluti í félaginu. Grunnhagnaður á hlut er reiknaður sem hlutfall afkomu, sem ráðstafað er til almennra hluthafa í félaginu, og vegins meðalfjölda útistandandi almennra hluta á árinu. Þynntur hagnaður á hlut er sá sami og grunnhagnaður á hlut þar sem félagið hefur ekki gert kaupréttarsamninga eða breytanlega lánasamninga.

o. Starfsþáttayfirlit

Rekstrarstarfsþáttur er hluti samstæðunnar sem fæst við viðskipti og er fær um að afla tekna og stofna til gjalda að meðtöldum tekjum og gjöldum vegna viðskipta við aðra hluta samstæðunnar.

q. Innleiðing á nýjum og endurbættum stöðlum

Alþjóða reikningsskilaráðið hefur gefið út nokkra nýja staðla og túlkanir auk þess að gera breytingar á áður útgefnum stöðlum. Eftirfarandi er umfjöllun um þá staðla, túlkanir og breytingar sem máli skipta fyrir samstæðuna.

IFRS 9 Fjármálagerningar gildir frá og með árinu 2018 og leysir af hólmi núgildandi staðal IAS 39 Fjármálagerningar: Færsla og mat auk þess að leiða til breytinga á öðrum stöðlum, einkum IFRS 7 Fjármálagerningar: Upplýsingagjöf. Samkvæmt IFRS 9 mun flokkun fjáreigna og reikningshaldsleg meðhöndlun þeirra einkum ráðast af viðskiptalíkani, en eðli fjármálagerninganna skiptir einnig máli. Stjórnendur tekja að staðallinn muni hafa óveruleg áhrif á reikningsskil félagsins þar sem meirihluti fjáreigna er færður á gangverði og fellur því ekki undir nýtt virðisrýrnarlíkan. Félagið mun nýta sér undanþágu frá innleiðingu staðalsins og innleiða hann með IFRS 17.

IFRS 15 Tekjur af samningum við viðskiptavini gildir frá og með árinu 2018. Staðallinn hefur að geyma mun ýtarlegri reglur og leiðsögn um færslu tekna af seldum vörum og þjónustu en þeir staðlar og túlkanir sem staðalinn leysir af hólmi. Þær tekjur félagsins sem falla undir gildissvið staðalsins eru óverulegar sem hlutfall af heildartekjum þess en aðeins þóknun vegna innheimtu Viðlagatryggingar falla undir hann og telja stjórnendur félagsins að áhrifin muni verða óveruleg.

IFRS 16 Leigusamningar gildir frá og með árinu 2019. Samkvæmt staðlinum skulu allir leigusamningar færðir í efnahagsreikning leigutaka, en heimilt er að undanskilja samninga til eins árs eða skemmri tíma eða ef fjárhæð samninga eru óverulegar. Endanleg áhrif IFRS 16 hafa ekki verið metin til fulls en telja stjórnendur félagsins að áhrifin muni verða óveruleg.

IFRS 17 Vátryggingasamningar var gefinn út á árinu. Staðalinn mun gilda frá og með árinu 2021 ef hann verður samþykktur af Evrópusambandinu. Þar sem skammur tími er liðinn frá því staðallinn var gefinn út er enn ekki ljóst hversu mikil áhrif hann mun hafa á reikningsskil félagsins því möguleg áhrif hafa ekki verið metin til fulls.

Viðauki við skýringu 23 (óendurskoðað)

Þróun tjónaskuldar

Félagið hóf starfsemi 30. september 2009 í þeim tilgangi að taka yfir tryggingastarfsemi og tengdar skuldbindingar SJ Eignarhaldsfélags hf. (þá Sjóvá-Almennar tryggingar hf., kt.701288-1739). Þar sem félagið tók yfir allar skuldbindingar tengdar tryggingastarfseminni er þróun tjónaskuldar samstæðunnar í skaðatryggingum síðustu tíu ára og staða þeirra í árslok 2017 sýnd hér á eftir.

Til viðbótar við framtíðarspár er þróun vátryggingaskuldar mælikvarði á getu samstæðunnar til að ákvarða endanlega tjónafjárhæð. Í fyrri töflunni (þríhyrningnum) kemur fram hvernig heildarfjárhæð tjóna hefur þróast síðustu ár. Þá koma fram uppsafnaðar tjónagreiðslur og staða tjónaskuldar í árslok 2017. Í neðri töflu (tjón í eigin hlut) hefur hlutdeild endurtryggjenda verið dregin frá tjónagreiðslum sem og þeirra hluti í tjónaáætlunum.

Árin 2014 - 2017 eru reiknuð miðað við Solvency II þar sem tjónaskuldin er reiknuð sem besta mat og núvirt en eldri ár eru úr fyrri ársreikningum.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Heildarfjárhæðir (millj.kr.)											
Mat á endanlegum tjónakostnaði:											
- í lok tjónsárs	9.823	8.626	7.906	8.411	8.835	8.690	8.757	10.784	10.446	11.227	
- einu ári síðar	9.890	8.785	7.963	8.804	9.449	8.408	9.412	11.319	10.231	0	
- tveimur árum síðar	9.715	8.669	7.733	8.627	8.605	8.713	9.500	11.710	0	0	
- þremur árum síðar	9.501	8.267	7.460	7.542	8.449	8.955	9.695	0	0	0	
- fjórum árum síðar	9.275	8.002	7.121	7.535	8.356	8.858	0	0	0	0	
- fimm árum síðar	9.131	7.872	6.974	7.435	8.359	0	0	0	0	0	
- sex árum síðar	9.000	7.642	6.820	7.436	0	0	0	0	0	0	
- sjö árum síðar	8.874	7.467	6.760	0	0	0	0	0	0	0	
- átta árum síðar	8.800	7.420	0	0	0	0	0	0	0	0	
- níu árum síðar	8.782	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Mat á uppsöfnuðum tjónum		0	0	0	0	0	0	0	0	0	
í árslok 2017	8.782	7.420	6.760	7.436	8.359	8.858	9.695	11.710	10.231	11.227	
Uppsafnaðar tjónagreiðslur											
í árslok 2017	(8.754)	(7.259)	(6.685)	(7.170)	(8.035)	(8.505)	(8.639)	(9.684)	(6.627)	(4.706)	
Tjónaskuld samtals.....	28	161	76	266	325	353	1.055	2.027	3.604	6.521	14.415
Tjónaskuld vegna eldri ára											179
Bótaskuld vegna líftrygginga											488
Áhættuálag											871
Tjónaskuld alls í árslok 2017											15.954

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Tjón, eigin hlutur											
Mat á uppsöfnuðum tjónum í eigin hlut											
í árslok 2017	8.437	7.227	6.707	7.355	7.798	8.762	9.695	11.145	10.227	11.177	
Uppsafnaðar tjónagreiðslur í eigin hlut											
í árslok 2017	(8.409)	(7.114)	(6.631)	(7.089)	(7.473)	(8.409)	(8.595)	(9.282)	(6.625)	(4.706)	
Tjónaskuld í eigin hlut samtals.....	28	113	76	266	325	354	892	1.862	3.602	6.471	13.988
Tjónaskuld vegna eldri ára											178
Bótaskuld vegna líftrygginga											313
Áhættuálag											871
Tjónaskuld alls í árslok 2017, í eigin hlut											15.351

Ársfjórðungayfirlit (óendurskoðað)

	4F 2017	3F 2017	2F 2017	1F 2017	4F 2016
Vátryggingastarfsemi					
Iðgjöld tímabilsins	4.210.787	4.294.134	4.029.421	3.849.130	4.051.068
Hluti endurtryggj. í iðgjaldatekjum	(214.191)	(236.232)	(214.310)	(179.774)	(209.859)
Eigin iðgjöld	<u>3.996.596</u>	<u>4.057.902</u>	<u>3.815.111</u>	<u>3.669.357</u>	<u>3.841.208</u>
Fjárfestingatekjur af vátryggingarekstri	259.096	265.643	261.543	275.501	182.620
Aðrar tekjur	45.308	8.162	3.514	15.992	43.236
Heildartekjur af vátryggingarekstri	<u>4.301.000</u>	<u>4.331.707</u>	<u>4.080.169</u>	<u>3.960.938</u>	<u>4.067.065</u>
Tjón tímabilsins	(3.176.727)	(3.028.118)	(3.004.050)	(2.951.497)	(3.007.781)
Hluti endurtryggjenda í tjónum tímabilsins	80.249	14.777	114.083	49.800	8.383
Eigin tjón	<u>(3.096.478)</u>	<u>(3.013.341)</u>	<u>(2.889.967)</u>	<u>(2.901.697)</u>	<u>(2.999.397)</u>
Rekstrarkostnaður af vátryggingarekstri	(930.650)	(819.082)	(940.568)	(923.692)	(892.322)
Heildargjöld af vátryggingarekstri	<u>(4.027.128)</u>	<u>(3.832.423)</u>	<u>(3.830.535)</u>	<u>(3.825.389)</u>	<u>(3.891.715)</u>
Hagnaður af vátryggingarekstri	<u>273.872</u>	<u>499.285</u>	<u>249.634</u>	<u>135.549</u>	<u>175.350</u>
Fjárfestingastarfsemi					
Fjárfestingatekjur af fjárfestingastarfsemi	389.606	(884.849)	608.779	1.088.667	1.175.900
Rekstrarkostnaður af fjárfestingastarfsemi	(79.436)	(61.571)	(69.298)	(64.681)	(71.791)
Hagnaður af fjárfestingastarfsemi	<u>310.170</u>	<u>(946.420)</u>	<u>539.480</u>	<u>1.023.985</u>	<u>1.104.109</u>
Hagnaður fyrir tekjuskatt	<u>584.042</u>	<u>(447.135)</u>	<u>789.114</u>	<u>1.159.534</u>	<u>1.279.459</u>
Tekjuskattur	(168.515)	(25.083)	(86.858)	(59.031)	(155.799)
Heildarhagnaður tímabilsins	<u>415.527</u>	<u>(472.218)</u>	<u>702.257</u>	<u>1.100.503</u>	<u>1.123.660</u>
Tjónahlutfall	75,4%	70,5%	74,6%	76,7%	74,2%
Endurtryggingahlutfall	2,1%	5,0%	2,4%	3,0%	3,9%
Kostnaðarhlutfall	22,1%	19,1%	23,3%	24,0%	22,0%
Samsett hlutfall	99,6%	94,6%	100,3%	103,6%	100,1%
Ávöxtun eigin fjár	10,2%	(12,7%)	16,9%	26,7%	26,6%
Hagnaður á hlut	0,29	(0,34)	0,49	0,75	0,73
Eigið fé	15.206.363	14.899.300	15.832.482	15.471.766	17.453.940
Gjaldþolshlutfall SII	1,64	1,48	1,58	1,56	1,91

Consolidated Statement of Comprehensive Income for the year ended 31 December 2017

	2017	2016
Premiums earned	16.383.473	15.399.150
Outward reinsurance premiums	(844.507)	(910.992)
Earned premiums, net of reinsurance	15.538.966	14.488.158
Interest and similar income	589.021	617.037
Net income from securities at fair value	1.674.967	2.817.416
Investment income	2.263.988	3.434.453
Reinsurance commission	72.976	149.395
Other income	72.976	149.395
Total income	17.875.930	18.072.006
Claims incurred	(12.160.392)	(11.259.369)
Claims incurred, reinsurers' share	258.909	(2.012)
Claims incurred, net of reinsurance	(11.901.483)	(11.261.381)
Operating expenses	(3.888.979)	(3.745.274)
Net expenses	(15.790.462)	(15.006.655)
Profit before income tax	2.085.468	3.065.351
Income tax	(339.487)	(375.085)
Comprehensive profit for the year	1.745.982	2.690.266
Basic and diluted earnings per share	1,19	1,75

Consolidated Statement of Financial Position as at 31 December 2017

	2017	2016
Assets		
Operating assets	522.154	598.516
Goodwill	243.578	243.578
Other intangible assets	18.172	44.684
Deferred tax asset	18.047	13.023
Securities	32.006.416	32.952.591
Investments where the investment risk is borne by the policyholders	4.029.728	3.251.321
Reinsurance assets	792.033	797.914
Accounts receivables	4.783.993	4.338.954
Cash and cash equivalents	950.835	1.062.663
Total assets	43.364.955	43.303.244
Equity		
Share capital	1.424.817	1.505.401
Share premium	7.538.456	8.857.643
Restricted equity	1.283.508	995.328
Retained earnings	4.959.582	6.095.568
Total equity	15.206.363	17.453.940
Liabilities		
Technical provision	22.469.447	20.887.679
Technical provision for life-assurance policies where the investment risk is borne by the policyholders	4.029.728	3.251.321
Tax payable	346.843	366.377
Account payable and other liabilities	1.312.573	1.343.927
Total liabilities	28.158.592	25.849.304
Total equity and liabilities	43.364.955	43.303.244

Segment reporting

Year 2017

Segment reporting

	Property and casualty insurance	Life insurance	Financela Operation	Group
Premiums, earned	14.648.353	1.735.120	0	16.383.473
Outward reinsurance premiums	(568.697)	(275.809)	0	(844.507)
Investment income	1.001.194	60.588	1.202.205	2.263.988
Other income	19.681	53.295	0	72.976
Total income	15.100.530	1.573.195	1.202.205	17.875.930
Claims incurred	(11.523.085)	(637.307)	0	(12.160.392)
Claims incurred, reinsurers' share	93.784	165.125	0	258.909
Operating expenses	(3.181.620)	(432.372)	(274.987)	(3.888.979)
Profit before income tax	489.610	668.641	927.218	2.085.468
Income tax				(339.487)
Profit for the period				1.745.982
Operating assets	522.154	0	0	522.154
Goodwill	0	0	243.578	243.578
Other intangible assets	18.172	0	0	18.172
Deferred tax asset	18.463	(416)	0	18.047
Securities	14.470.428	4.723.639	12.812.349	32.006.416
Reinsurance assets	461.790	330.243	0	792.033
Accounts receivables	3.767.227	552.927	463.839	4.783.993
Cash and cash equivalents	641.226	304.270	5.338	950.835
Total assets	19.899.460	5.910.663	13.525.104	39.335.227
Technical provision	21.086.885	1.382.562	0	22.469.447
Other liabilities	1.422.401	4.250.269	16.474	5.689.144
Total liabilities	22.509.286	5.632.832	16.474	28.158.592
Capital expenditure	21.300	0	0	21.300

Segment reporting

Year 2016 Segment reporting	Property and casualty insurance	Life insurance	Financela Operation	Group
Premiums, earned	13.826.473	1.572.677	0	15.399.150
Outward reinsurance premiums	(628.614)	(282.378)	0	(910.992)
Investment income	758.586	18.669	2.657.198	3.434.453
Other income	23.834	125.561	0	149.395
Total income	13.980.279	1.434.529	2.657.198	18.072.006
Claims incurred	(10.679.073)	(580.296)	0	(11.259.369)
Claims incurred, reinsurers' share	(173.960)	171.948	0	(2.012)
Operating expenses	(3.071.759)	(396.102)	(238.143)	(3.706.004)
Amortisation of intangible assets	(35.834)	(3.436)	0	(39.270)
Profit before income tax	19.653	626.643	2.419.055	3.065.351
Income tax				(375.085)
Profit for the period				2.690.266
Operating assets	598.516	0	0	598.516
Goodwill	0	0	243.578	243.578
Other intangible assets	44.684	0	0	44.684
Deferred tax asset	12.184	839	0	13.023
Securities	16.888.198	4.253.932	15.061.782	36.203.912
Reinsurance assets	479.004	318.910	0	797.914
Accounts receivables	2.384.463	384.327	1.570.165	4.338.954
Cash and cash equivalents	494.601	410.965	157.097	1.062.663
Total assets	20.901.650	5.368.973	17.032.622	43.303.244
Technical provision	19.579.010	1.308.669	0	20.887.679
Other liabilities	1.507.776	3.443.431	10.418	4.961.625
Total liabilities	21.086.786	4.752.100	10.418	25.849.304
Capital expenditure	78.154	0	0	78.154

Income and expense from Property and Casualty insurance

Property and Casualty insurance of the Group's dividedes as follows:

Year 2017

	Property insurance	Marine insurance	Compulsory motor insurance	Other motor insurance	General liability insurance	Income Protection insurance	Workers' compens. insurance	Medical expense insurance	Re - insurance	Total
Gross premiums written	3.379.865	634.149	6.158.051	2.797.305	1.008.532	770.057	836.910	20.453	0	15.605.321
Earned premiums, net of reinsurance ...	3.033.431	462.909	5.638.203	2.565.969	848.089	701.960	808.491	20.603	0	14.079.655
Claims incurred, net of reinsurance	(1.831.186)	(357.413)	(5.198.951)	(2.125.522)	(624.982)	(551.027)	(731.400)	(9.568)	748	(11.429.301)
Operating expenses	(732.271)	(112.900)	(1.193.193)	(612.487)	(200.601)	(157.904)	(167.457)	(4.040)	(768)	(3.181.620)
Investment income and other income ...	94.585	24.434	520.984	27.601	146.830	63.379	142.195	866	0	1.020.875
Profit (loss) from insurance	564.559	17.031	(232.957)	(144.438)	169.336	56.408	51.830	7.862	(20)	489.610

Year 2016

	Property insurance	Marine insurance	Compulsory motor insurance	Other motor insurance	General liability insurance	Income Protection insurance	Workers' compens. insurance	Medical expense insurance	Re - insurance	Total
Gross premiums written	3.340.824	627.862	5.526.473	2.549.377	947.720	684.013	748.373	20.384	0	14.445.026
Earned premiums, net of reinsurance ...	3.002.917	481.346	5.070.624	2.375.348	764.245	738.277	745.716	19.386	0	13.197.859
Claims incurred, net of reinsurance	(1.869.868)	(238.559)	(4.609.267)	(1.938.940)	(906.467)	(480.310)	(809.942)	(3.864)	4.184	(10.853.033)
Operating expenses	(731.612)	(144.996)	(1.147.138)	(531.459)	(211.202)	(174.548)	(162.525)	(4.113)	0	(3.107.593)
Investment income and other income ...	63.624	16.407	409.804	19.972	108.258	47.378	116.459	518	0	782.420
Profit (loss) from insurance	465.061	114.198	(275.977)	(75.079)	(245.166)	130.797	(110.292)	11.927	4.184	19.653